

Zakonodaja s področja ekološkega kmetovanja

red. prof. Martina Bavec in doc. dr. Martina ROBAČER

UM, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede

Spletno usposabljanje, 24. oktober 2025

VSEBINA

UVOD

Zakonodaja skozi čas

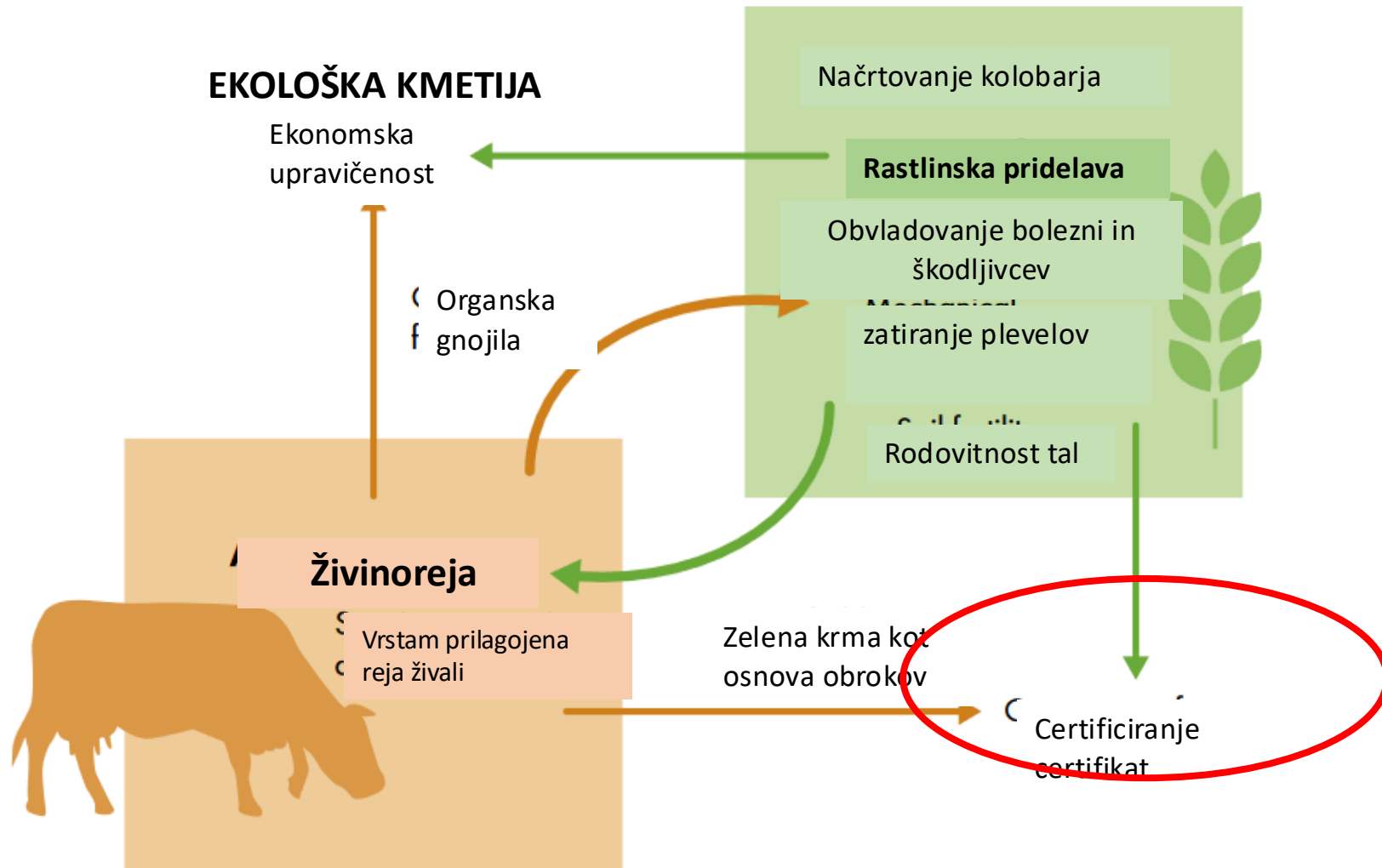
Nekateri poudarki rabe

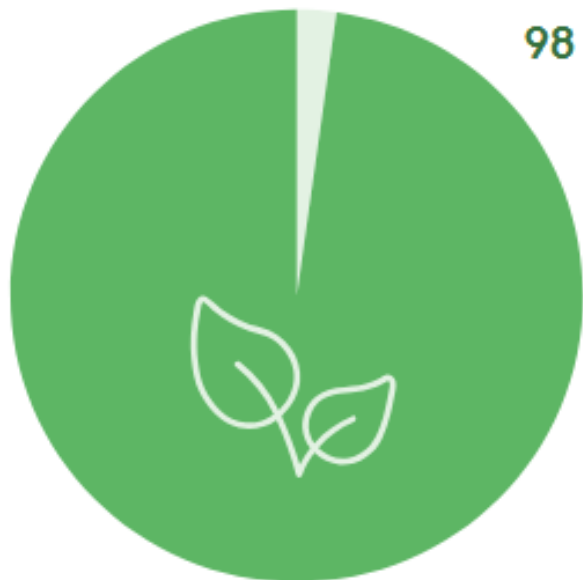
Inputi v ekološkem
kmetijstvu

Vprašanja / razprava

NAJPOMEMBNEJŠI IZZIVI NA EKOLOŠKIH KMETIJAH

98 % would convert to organic farming again

The fact that just about all organic farmers are satisfied with their decision to convert to organic farming, is documented by a KeyQUEST study conducted in 2018. According to the survey, 98 per cent of the farmers would convert to organic farming again.

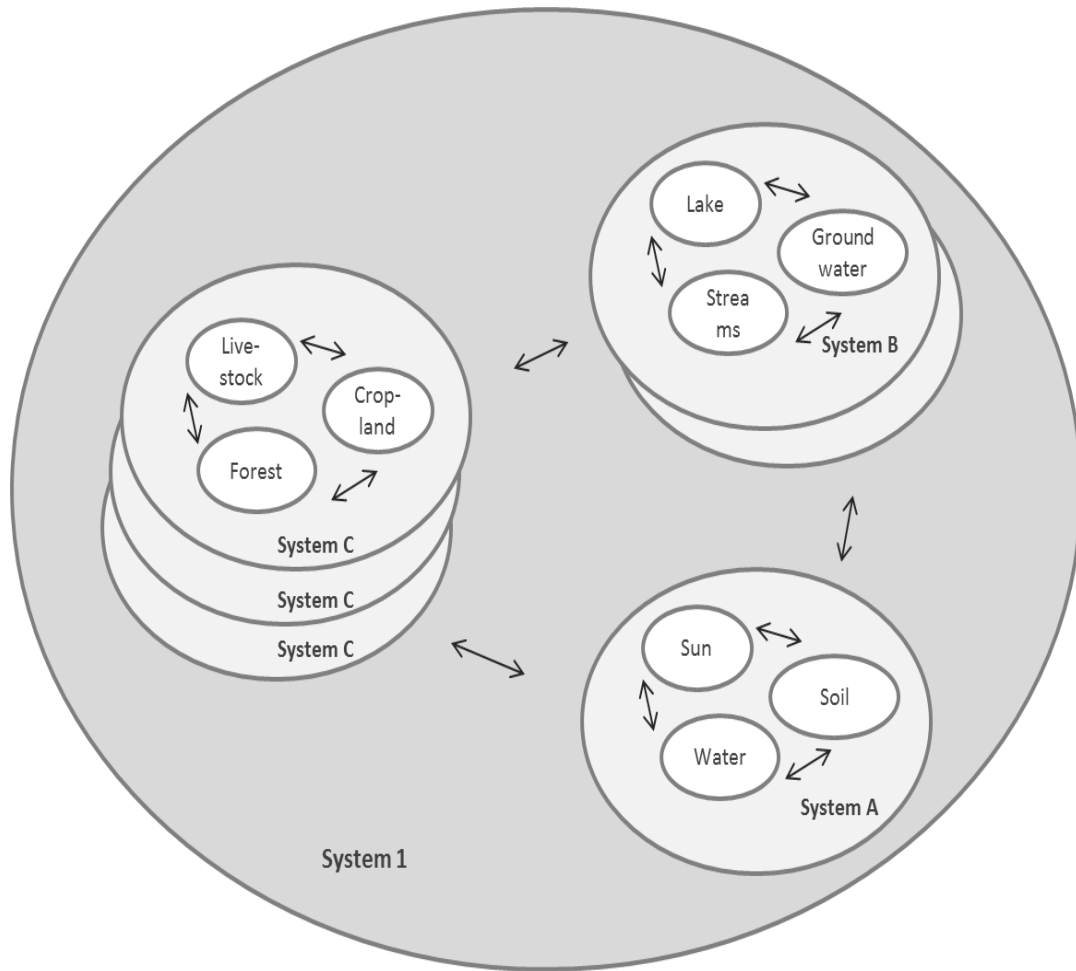
Organic farming in Austria, 2023

98 % pridelovalcev bi se ponovno odločilo za ekološko kmetovanje

Dejstvo, da bi se skoraj vsi ekološki kmetje ponovno odločili za prehod na ekološko kmetovanje, potrjuje raziskava podjetja KeyQUEST, ki je pokazala, da bi **98 % kmetov ponovno izbralo ekološko pot.**

Ekološko kmetijstvo - dobro opredeljen sistemski pristop (Sanders, 2004)

Medsebojno delujoč sistem

Ekološka pridelava je trajnostni sistem, ki temelji na naslednjih splošnih načelih:

(a) upoštevanje naravnih sistemov in ciklov ter ohranjanje in izboljšanje stanja tal, vode in zraka, zdravja rastlin in živali ter ravnovesja med njimi;

(b) ustrezno oblikovanje in upravljanje bioloških procesov, ki temeljijo na ekoloških sistemih in uporabljajo naravne vire, ki so notranji del sistema upravljanja.

Z zaključenim krogotokom hranil in energije je model krožnega gospodarstva!

Povezanost / Ravnoesje / Vpliv / Povratna informacija
/ Stabilnost / Odpornost

Ima enotno zakonodajo, je kontrolirano in ekološka živila prepoznavna med potrošniki.

NAČELA EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA

Ekološko kmetijstvo skrbi za:

- Ohranjanje življenja
- Skrbno rabo virov
- Čim bolj zaprt krogotok znotraj kmetije
- Omogoča in ohranja rodovitnost tal
- Veliko pestrost organizmov
- Preventivno namesto kurativnega varstva rastlin
- Vrstam prilagojeno rejo in krmljenje živali
- Zdrave in odporne živali
- Visoko kakovostno hrano
- Visoko stopnjo sprejemanja s strani urbane populacije

Ekološka pridelava in prodaja temeljita na:

- Prostorskem ločevanju konvencionalnih in ekoloških semen in pridelkov po pravilu, transportu, skladiščenju in trgovini
- Sledljivosti izdelkov vzdolž celotne verige

Ekološki kmetovalci pridelujejo brez:

- GS semen in semen tretiranih s kemično sintetičnimi pesticidi
- Herbicidov
- Mineralnih dušikovih gnojil
- Lahko topnih P, K, Mg in mikroelementov
- Kemično sintetičnih sredstev za varstvo rastlin
- Preventivne rabe zdravil pri reji živali
- Visoke intenzivnosti v pridelavi in reji živali

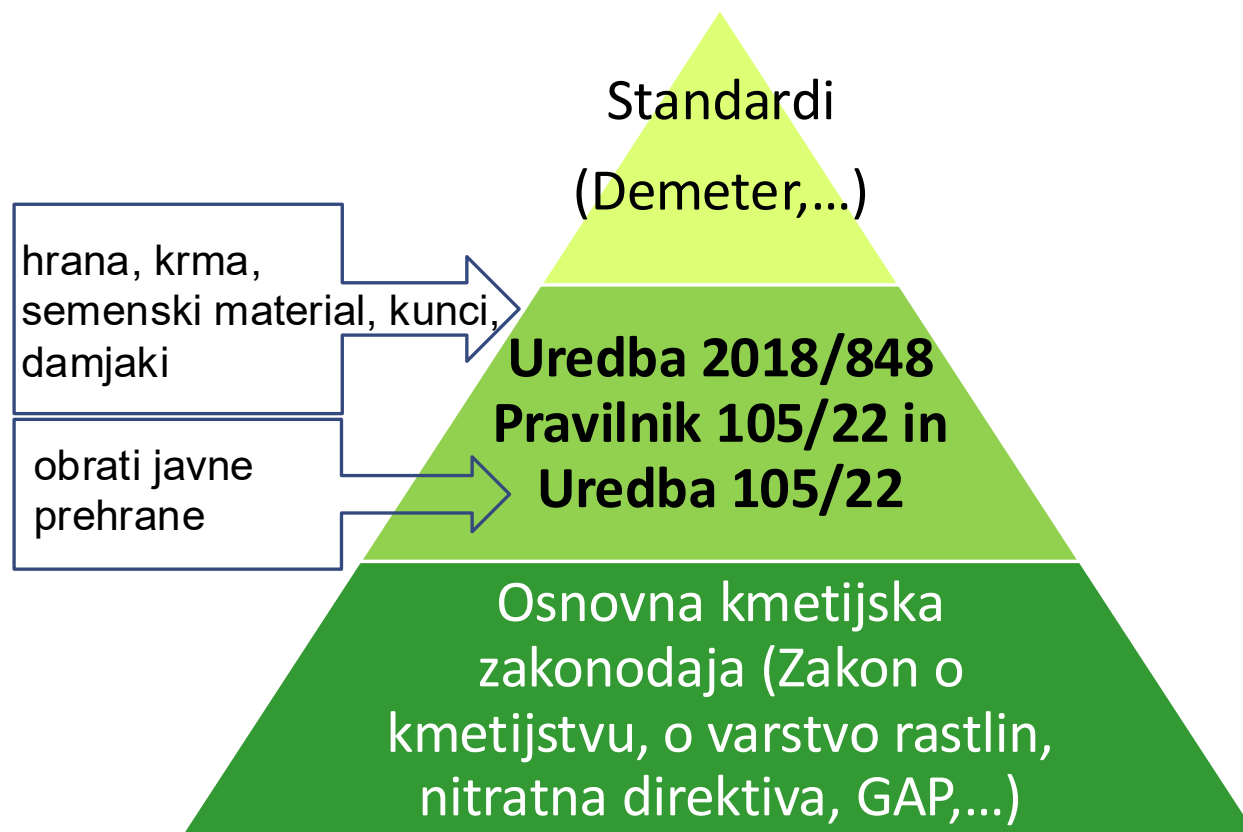
Ekološki predelovalci ne uporabljajo:

- Dodatkov kjerkoli je to možno
- Umetnih sladil, stabilizatorjev, konzervansov, ojačevalcev okusa
- Barvil in umetnih arom

Zakonodaja skozi čas

- Ekološko kmetijstvo je edina oblika kmetijstva, ki je hkrati tudi shema kakovosti in ima enotno zakonodajo v Evropski uniji **že od leta 1991** (uredba 2092/91) - rastlinska pridelava, predelava, kontrola in označevanje
- Kasneje, 1999, je definirala tudi poenotene osnovne zahteve za ekološko rejo živali.
- **Prvi nacionalni Pravilnik** za ekološko kmetijstvo - **leta 2001**
- Ekološko kmetijstvo je tako postalo sestavni del evropske kmetijske politike (evropski Akcijski načrt za razvoj ekološkega kmetijstva leta 2004)
- Ker pa je uredba doživela v 17 letih več kot 35 sprememb in dopolnitev je temu sledila prenova zakonodaje in sprejetje Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007. Temu sta sladili dve izvedbeni uredbi Komisije ES 889/2008 in 1235/2008.

Temeljna zakonodaja s področja ekološkega kmetijstva

Uredba 2018/848

1. 1. 2022

Nekatere novosti:

skupinsko certificiranje
drugi proizvodi: kvas, sol,
eterična olja, čebelji vosek,
naravne gume in smole,
zapredki sviloprejk,
tradicionalni zeliščni
pripravki,...

Besedilo

Informacije o dokumentu

Postopek

Povzetek dokumenta

 Posodobljena povezava

 Trajna povezava

 Prenesi obvestilo

 Shrani v Moji zadetki iskanja

 Ustvari opozorilo po e-pošti

 Ustvari opozorilo RSS

Kazalo

Skrij prečiščene različice

25/03/2025

01/12/2024

21/02/2023

01/01/2022

01/01/2021

14/11/2020

14/06/2018

Pravni akt

Dokument 32018R0848

Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007

PE/62/2017/REV/1

UL L 150, 14.6.2018, str. 1–92 (BG, ES, CS, DA, DE, ET, EL, EN, FR, GA, HR, IT, LV, LT, HU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

 V veljavi: Ta akt je bil spremenjen. Trenutna prečiščena različica: [25/03/2025](#)

ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>

 Razširi seznam Skrči seznam

▼ Jeziki, oblike in povezava na uradni list

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								
Uradni list																								

▼ Večjezični prikaz

slovensko (sl) ▼

Izberite ▼

Izberite ▼

Prikaži

▼ Besedilo

14.6.2018

SL

Uradni list Evropske unije

L 150/1

UREDBA (EU) 2018/848 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 30. maja 2018

Ekološka pridelava

CELOSTNI SISTEM upravljanja kmetijskega gospodarstva in pridelave hrane

NAJBOLJŠE PRAKSE na področju okolja in podnebnih ukrepov,

ZAGOTAVLJA visoko raven biotske raznovrstnosti, ohranjanje naravnih virov

IMA DVOJNO DRUŽBENO VLOGO:

- zadovoljuje povpraševanje potrošnikov po ekoloških proizvodih,
- zagotavlja javno dostopne dobrine in s tem prispeva k varstvu okolja, dobrobiti živali in razvoju podeželja

Dvojna vloga ekološkega kmetijstva (Sanders, 2024)

© EC

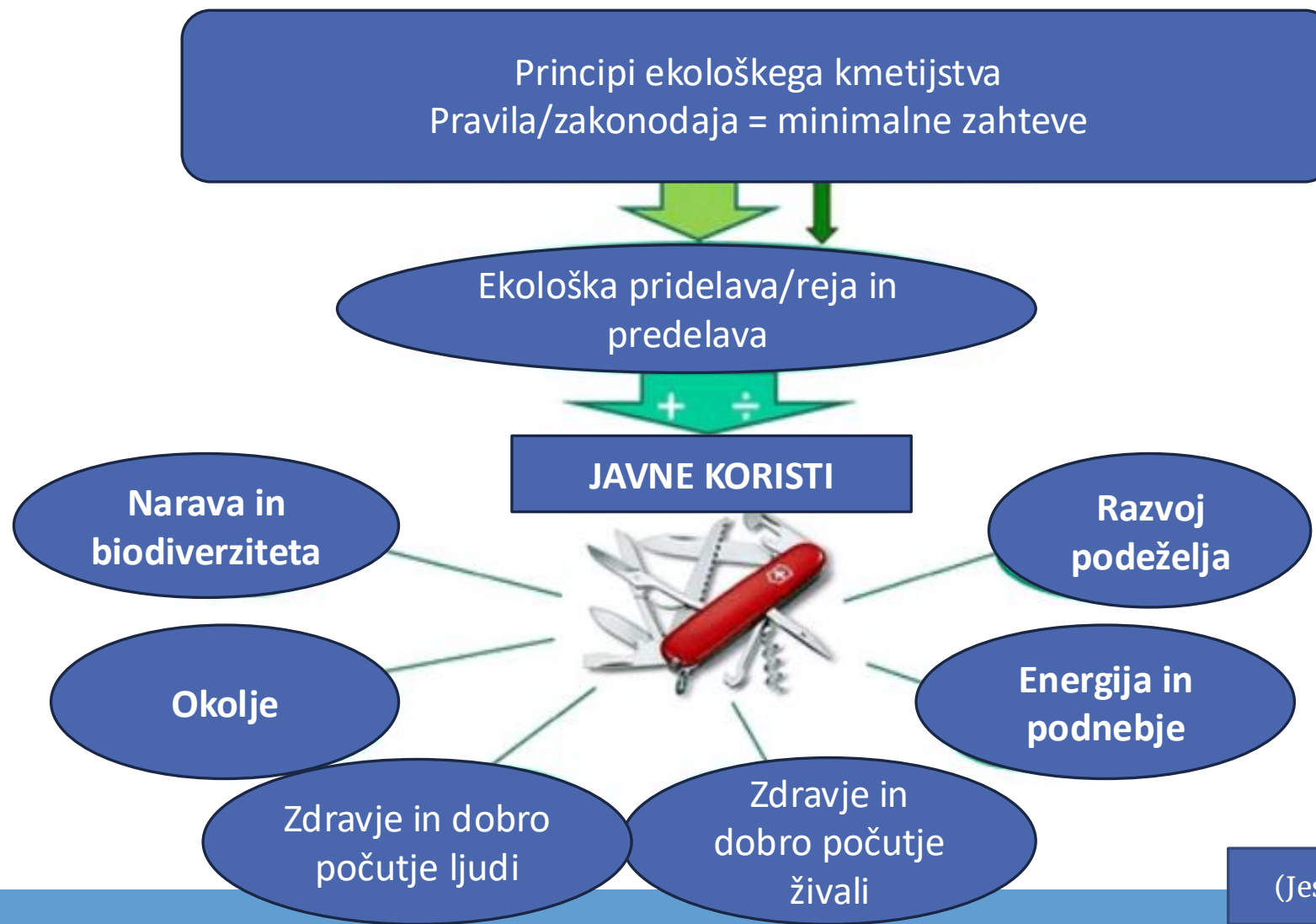
Pridelava živil = hrana

© EC

Omogočanje javnih dobrin

Na katere javne koristi vpliva ekološko kmetijstvo?

Ekološka pridelava / reja

Ekološka pridelava prispeva tudi k doseganju ciljev okoljske politike Unije:

- Strategije za varstvo tal
- Strategija EU za biotsko raznovrstnost
- **Strategije F2F „From field to fork“ oz. „Od vil do vilic“**
- izboljšanje evropskega naravnega kapitala ter
- iz okoljske zakonodaje
- Zakonodaje dobrega počutja živali

Cilji F2F do 2030:

- Zmanjšanje kemično sintetičnih FFS za 50%
- Zmanjšanje mineralnih N gnojil za 20%
- Zmanjšanje kemoterapevtikov za 50%
- Povečanje površin pod ekološkim kmetijstvom na najmanj 25%

Primer: prepoved sintetičnih pesticidov v EK

(cilj F2F zmanjšanje rabe za 50%)

ima številne neposredne pozitivne učinke na različne javne dobrine

-na okolje:

- brez pesticidov v podzemni in
- brez pesticidov površinski vodi,

-na naravo in biotsko raznovrstnost:

- bolj raznolika flora in favna na kmetiji in okoli nje ter

-zdravje in dobro počutje ljudi in živali:

- hrana brez pesticidov,
- krma brez pesticidov in
- brez izpostavljenosti kmetijskih delavcev pesticidom.

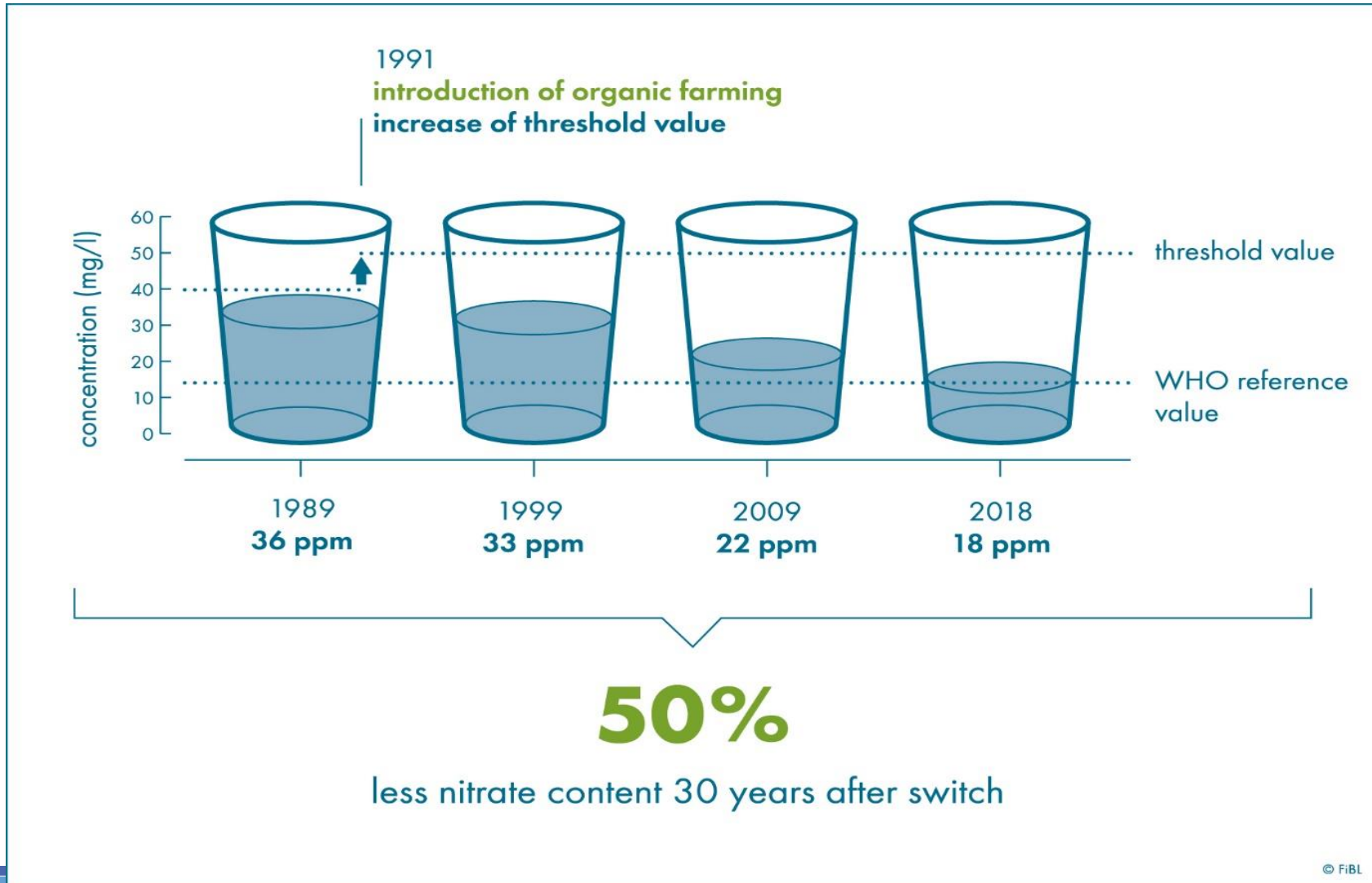
MONITORING PITNE VODE. Preskušanja pitne vode se izvajajo na pipah uporabnikov oziroma mestih, kjer se voda uporablja kot pitna voda znotraj oskrbovalnega območja

Slika 10: Deleži vzorcev z ugotovljenimi ostanki pesticidov

Vir: Nacionalni akcijski program za doseganje trajnostne rabe FFS - Poročilo o napredku 2013-2015 MKGP, UVHVVR
http://www.uvhvvr.gov.si/fileadmin/uvhvvr.gov.si/pageuploads/PorociloNAP2013_15.pdf

Kakovost vode – za 50% manj nitratov po 30-letih od začetka preusmeritve v ekološko kmetijstvo na VVO v Nemčiji

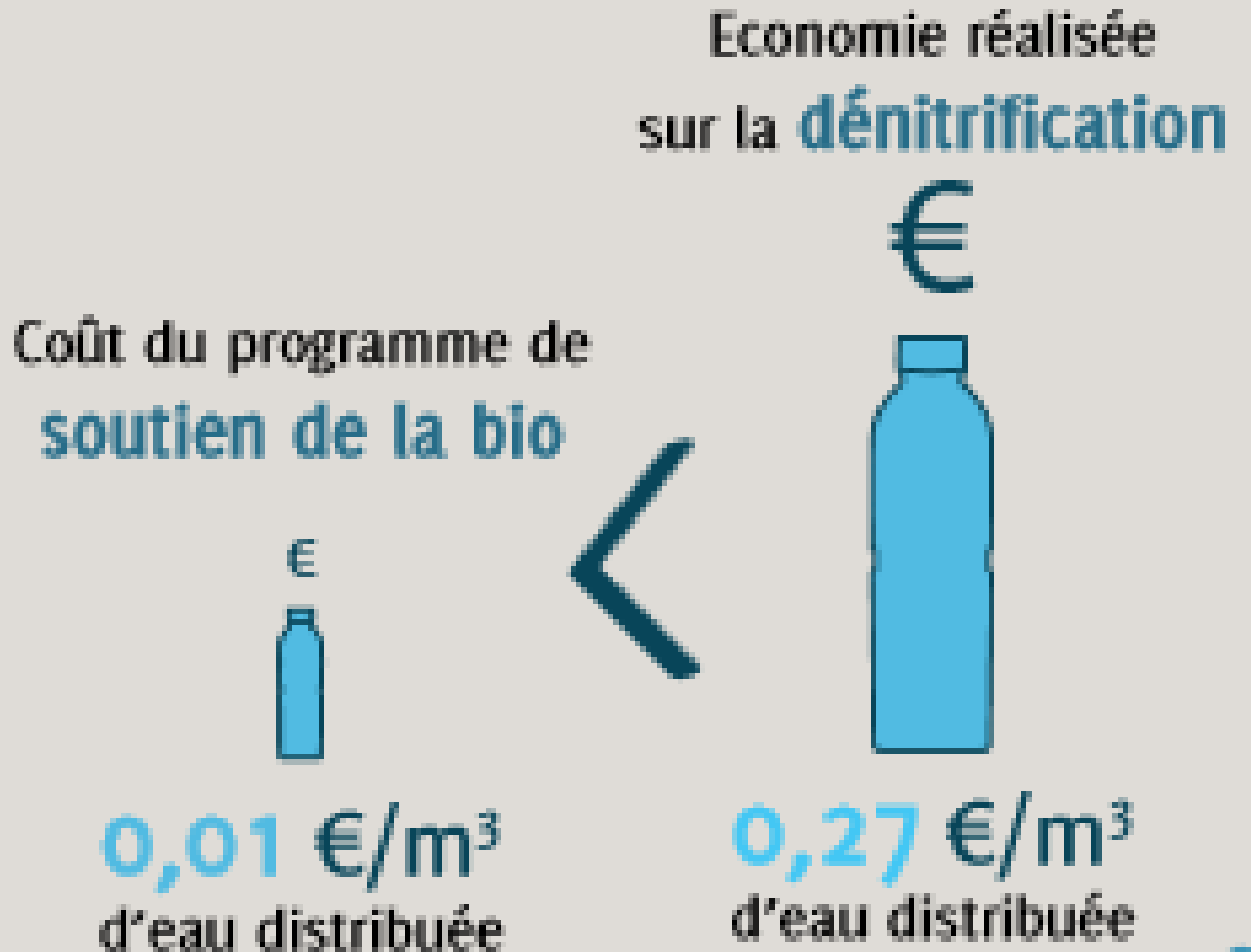

Source: Sanders et al. (2023)

Strošek za uporabnika (plačnika vode), če se presežki onesnažil rešujejo s tehnološkimi postopki v primerjavi z uvedbo ekološkega kmetijstva, ki preventivno rešuje probleme pesticidov in Nitratov v podtalnici – vir, Bavarska (München) – povzeto po podatkih iz Francije.

V Franciji po letu 2010 na preko 40 lokacij z VVO potekajo projekti preusmeritve v ekološko kmetijstvo s ciljem zmanjšati negativen posledice kmetijstva na kakovost voda.

up

Vir: FNAB, Territoires EAU & BIO “Un ensemble de solutions agronomiques au benefice de la qualite de l’eau”
Povzeto po Champailler, 2023, webinar v okviru JN Pospeševanje razvoja EK v Sloveniji, 6.9.2023

Ekološko kmetijstvo kot metoda za zmanjšanje problemov s kakovostjo potratnice /pitne vode - ali je to možno tudi v Sloveniji?

Prepoved uporabe kemičnih FFS v EK ➡ **zmanjša ostanke pesticidov v vodi** (STANJE: 85% vzorcev vode odvzetih na pipi 2013-2015 je imelo ostanke FFS – od teh 11% nad 0,1 µg/L in 1% nad 0,5 µg/L)

Vir: Nacionalni akcijski program za doseganje trajnostne rabe FFS - Poročilo o napredku 2013-2015 MKGP, UVHVVR
http://www.uvhvvr.gov.si/fileadmin/uvhvvr.gov.si/pageuploads/PorociloNAP2013_15.pdf

Prepoved uporabe LT mineralnih N in drugih gnojil in omejena uporaba N z živalskimi gnojili (170 kg N/ha/leto)

➡ **manj nitratov v podtalnici!** ➡

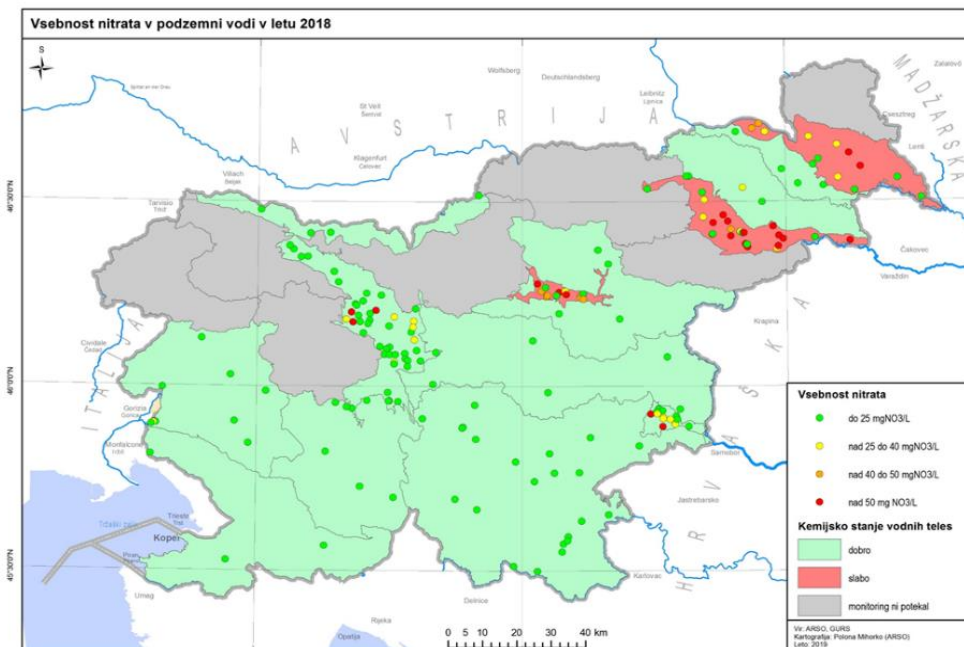
Slovenija je delno uspešna!

Revizija računskega sodišča 26.10.2020

Več na:

<http://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/revizija/uspesnost-zmanjsevanja-nitratov-v-vodi-2648>

<http://kazalci.arso.gov.si/sl/content/nitrati-v-podzemni-vodi-7>

Vpliv ekološkega kmetijstva na biodiverziteto

Bavec in Bavec, 2015 Impact of Organic Farming on Biodiversity | IntechOpen

Avtor	Število primer-jav	Število indikatorjev biodiverzitete	Statistično značilno več raznovrstnosti - pozitiven učinek	Ni značilnih razlik, nejasne razlike,...	Statistično značilno manj raznovrstnosti - negativen učinek
Rahmann 2011	343	10	327	56	13
Hole et al. 2005	76	9	66	25	8
Pfiffner 1996	44	7	49	5	1
Vsota			442	86	22
Delež (%)			80	16	4

Rahman, R. Biodiversity and organic farming: What do we know? Agriculture and forestry research. 2011:61 189-208.

Hole, D.G., et al. 2005. Does organic farming benefit biodiversity?. [Biological Conservation](#). 122:1 113-130.

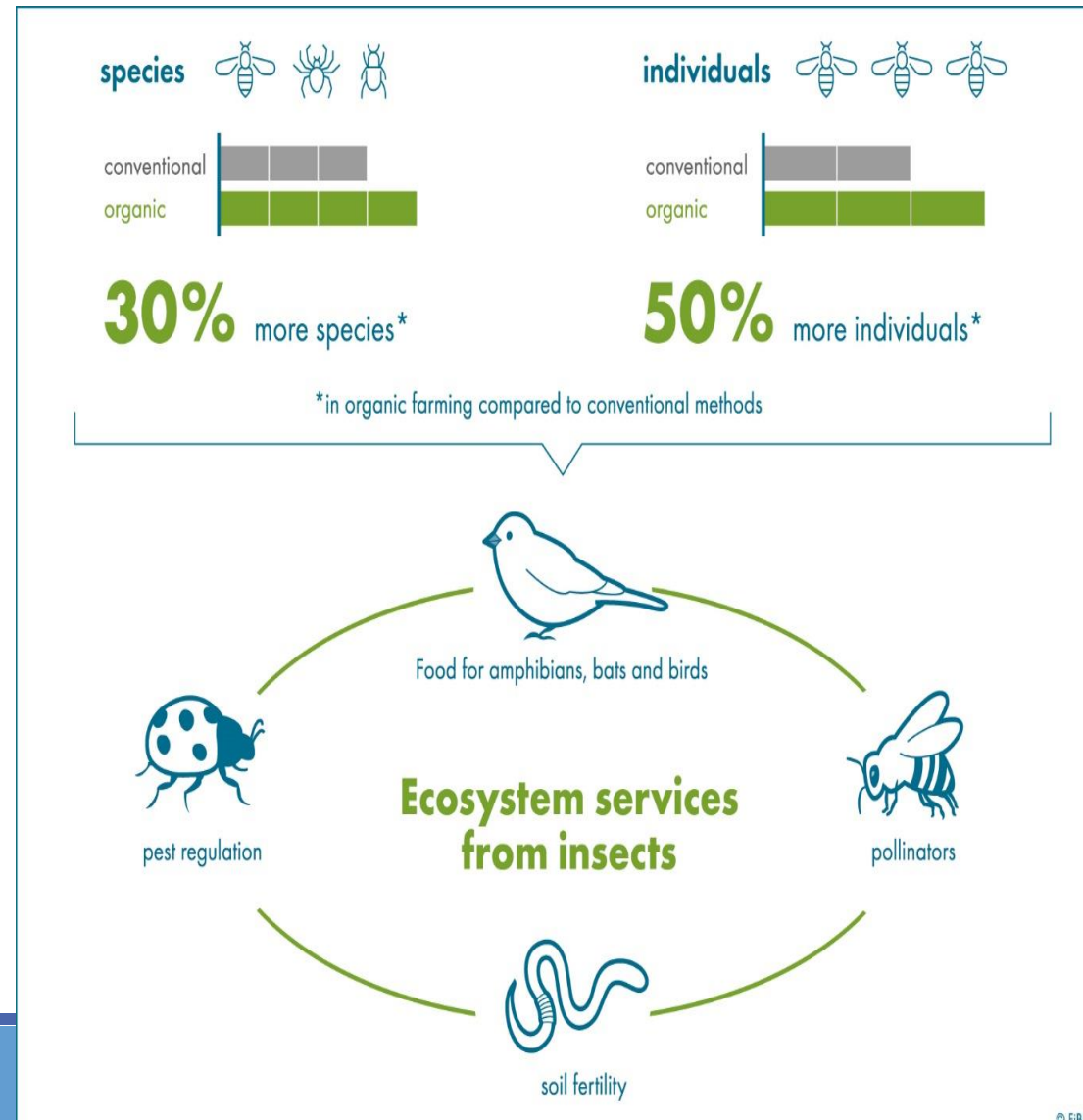
Pfiffner, L. Which farming methods enhance faunal diversity? Agrarforschung. 1996:3 527-530.

Vpliv ekološkega kmetijstva na proučevane kazalnike

Živalske vrste	Pozitiven	Negativen	Različen oz. brez vpliva
Ptice	7		2
Sesalci	2		
Metulji	1		1
Pajki	7		3
Deževniki	7	2	4
Hrošči	13	5	3
Ostali členonožci	7	1	2
Rastline - biodiverziteteta	13		2
Talni mikroorganizmi	9		8
Skupno	66	8	25

Hole, D.G., et al. 2005. Does organic farming benefit biodiversity?. [Biological Conservation](#). 122 (1), str. 113-130.

Narava in biodiverziteteta — za 30% več vrst in za 50% več osebkov na ekološko obdelovanih površinah vs. konvencionalnimi

Source: Sanders et al. (2023)

Ali kmetje prepoznavajo pomen biotske raznovrstnosti?

Raziskava v 3 EU državah.

Rezultati kažejo, da so zaznave kmetov glede biotske raznovrstnosti močno vtakane v njihovo vsakdanje življenje in povezane s kmetijskimi praksami. Poleg prepoznavanja pomena vrste in raznolikosti habitatov kmetje tudi priznavajo širše procese v pokrajini in pripisujejo vrednost kompleksnosti ekoloških sistemov.

Ekološki kmetje so imeli ponavadi bolj kompleksen in filozofski pristop k biotski raznovrstnosti in so bili na tem področju relativno enotni, medtem ko so konvencionalni kmetje kazali večjo heterogenost.

Etične in družbene vrednote so bile pomembne za vse kmete.

Gospodarska vrednost je bila bolj poudarjena v konvencionalnih fokusnih skupinah.

Kelemen in sod., 2012. Farmers' perceptions of biodiversity: Lessons from a discourse-based deliberative valuation study. LAND USE POLICY, 35, 18-328

Nova EU zakonodaja o obnovi narave v EU!

Načrt za obnovo narave – več na [Ministrstvo za naravne vire in prostor pripravlja Nacionalni načrt za obnovo narave | GOV.SI](#)

Cilji EU uredbe se nanašajo tudi na kmetijstvo – npr.

Obnova populacij opraševalcev

Izboljšanje raznolikosti opraševalcev in obrnitev upada populacij opraševalcev do leta 2030.

Obnova kmetijskih ekosistemov

Izboljšanje biotske raznovrstnosti kmetijskih ekosistemov prek spremljanja izbranih kazalnikov:

- indeks travniških metuljev;
- zaloga organskega ogljika v tleh;
- delež kmetijskih zemljišč z značilnostmi visoke raznovrstnosti krajine) ter
- izboljšanja indeksa pogostosti kmetijskih ptic.

NUJNO: Primerna umestitev ekološkega kmetijstva za doseganje ciljev!

Podnebne spremembe in ekološko kmetijstvo

Manjši negativni vplivi na emisije toplogrednih plinov – evalvacija preko izračuna okoljskega odtisa

Rezultati večletnih raziskav v temeljnem projektu **“Kakovost hrane v odvisnosti od načina kmetijske pridelave”**

J4- 9532 (1.7.2007 - 30.6.2010)

Izračun okoljskega odtisa v sodelovanje s TU Graz (prof. dr. Michael Narodslawsky) po 2005

Sustainable process index[®] - SPI[®] (Krotscheck and Narodslawsky, 1996)

Računalniško podprto orodje (SPIonExcel) <http://spionexcel.tugraz.at/>

Vsebuje osnove okoljskega odtisa in LCA.

Prispevek EK blaženju podnebnih sprememb!

Več živega sveta v tleh (kazalnik deževniki, ki pomenijo 10-12%).

Večja rodovitnost tal.

Več organske snovi v tleh – ponor CO₂.

Kasneje izraženo pomanjkanje vode - sušni stres.

Večja poroznost tal.

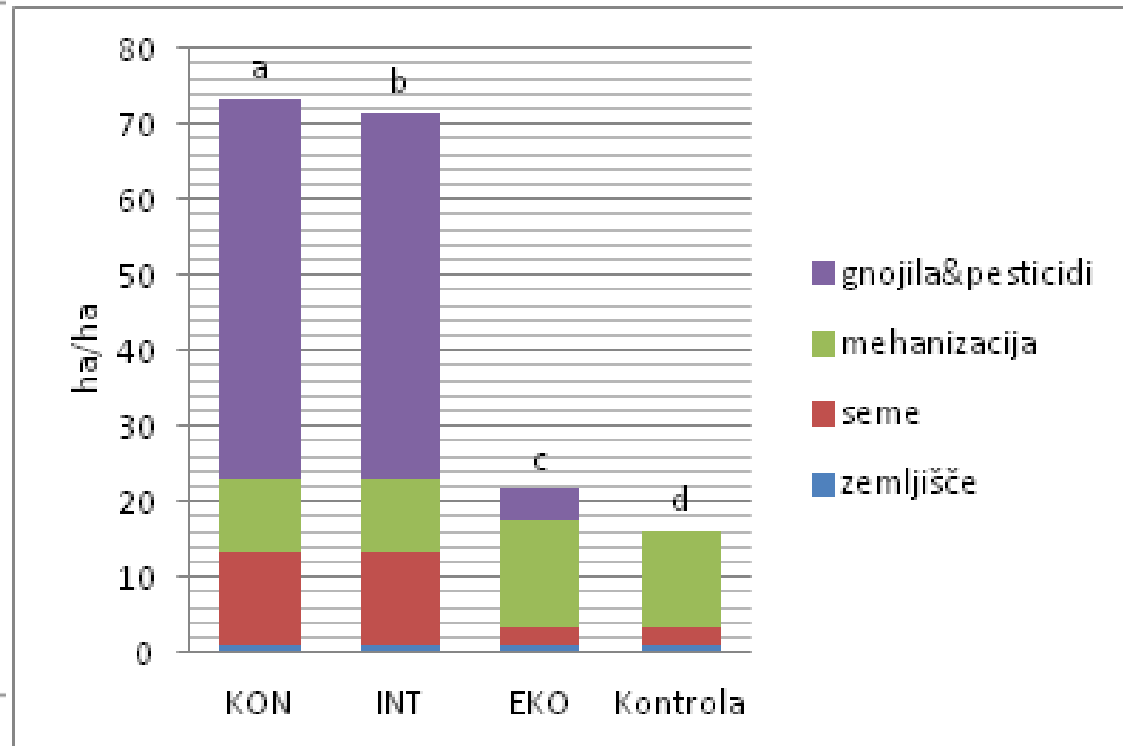
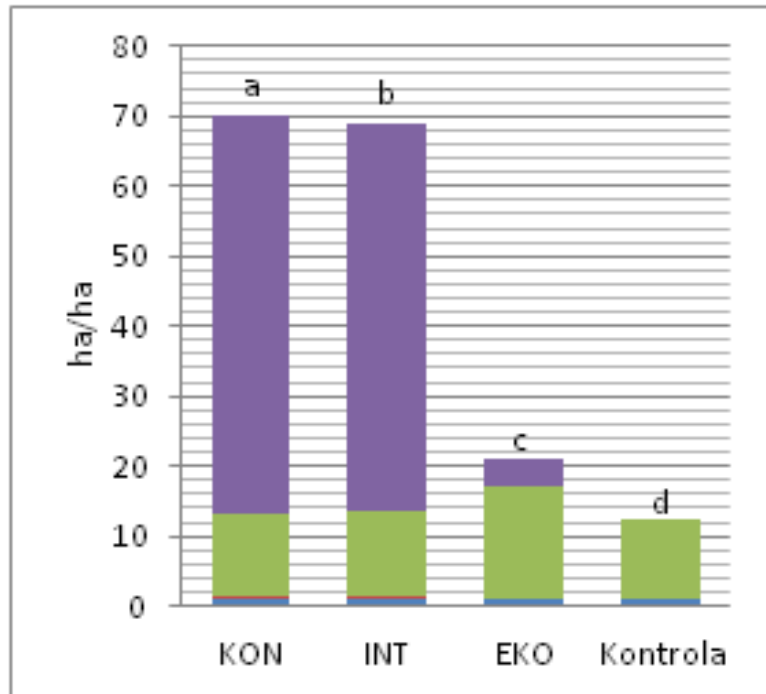
Večja infiltracija vode in zadrževanje – poplave?

Okoljski odtis pridelovalnih sistemov dveh zelenjadnic Dolenci 2009-2011

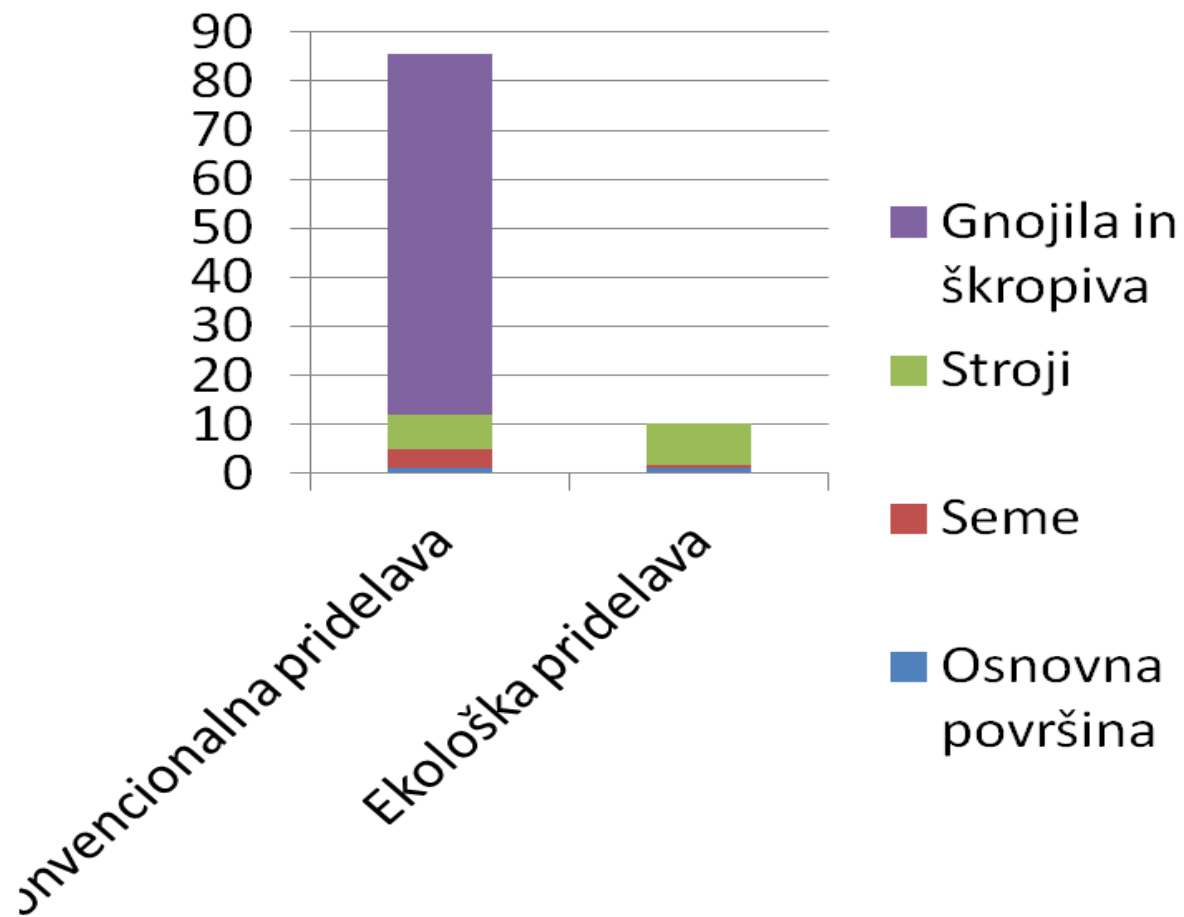
Zelje

3-4x manjši okoljski
odtis ekološke
pridelave (gha/ha)

Rdeča pesa

Okoljski odtis pridelave pšenice

1 ha
konvencionalne
pridelave pšenice
zasede 85 gha,
ekološka pridelava
pa 8,5 x manj!

Okoljski odtis ekoloških pridelkov je manjši!

Koliko gha je potrebnih za pridelavo 1 t pridelka?

(= okoljska učinkovitost kmetijske pridelave)

Pridelek	Konvencionalna pridelava (gha/1 t)	Ekološka pridelava v (gha/1 t)	Večkratnik	Vir
Pšenica	20,0	4,1	5 x	1
Pira	27,0	4,2	6,4 x	1
Jabolka	5	2,5	2 x	2
Goveje meso	50	12	4 x	2

Viri:

1 – BAVEC, Martina, NARODOSLAWSKY, Michael, BAVEC, Franc, TURINEK, Matjaž. Ecological impact of wheat and spelt production under industrial and alternative farming systems. *Renewable agriculture and food systems*, 2011
2 – Narodoslawsky, Michael (Graz University of Technology): *Conventional and organic farming: A comparison of ecological pressures*. 11. Alpe Adria Biosimpozij, Pivola, 15.-19.11.2011

TGP, energija, CO2

TGP, energija, CO2

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

➤ Emisije TGP
785 kg CO2 eq./ha/leto

➤ 2. Input energije 5,6
GJ/ha

➤ 3. **Vezava** v humusu 415
kg CO2 eq/ha

2,75x

2,25x

Razlika 565
kg CO2 eq/ha

KONVENCIONALNO KMETIJSTVO

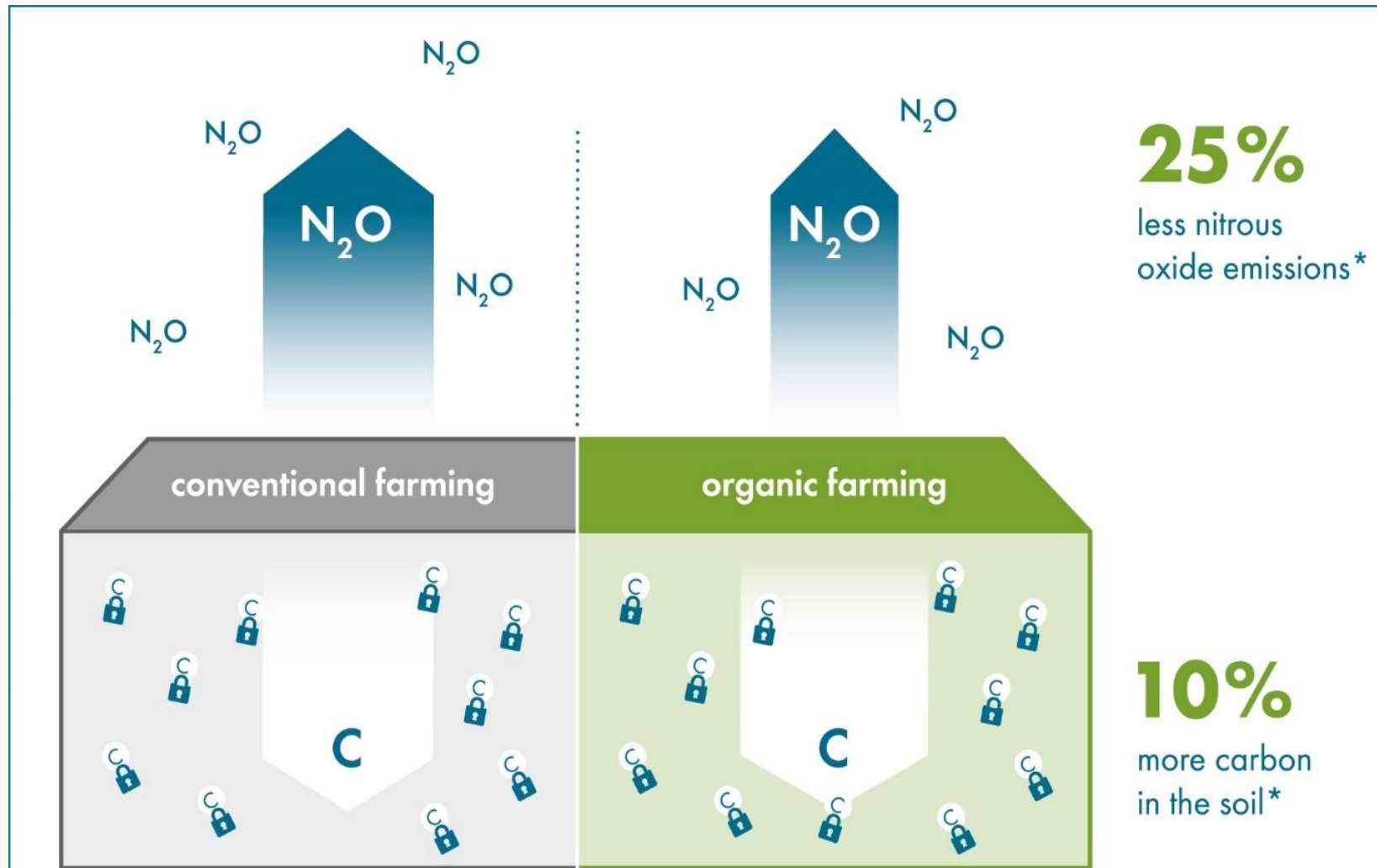
➤ Emisije TGP **2.162** kg CO2
eq./ha/leto

➤ 2. Input energije **12,6** GJ/ha

➤ 3. **Razkroj** – mineralizacija iz
organske snovi tal **150** kg CO2
eq/ha

Primerjava 30 ekoloških in 81 konvencionalnih kmetij v Nemčiji
(Emission of Climate-Relevant Gases in Organic and Conventional
Cropping Systems, Küstermann & Hülsbergen, 2008)

Podnebje – na ekološko obdelovanih površinah vs. konvencionalnimi za 25 % manjši izpusti N₂O in za 10% večja vsebnost C v tleh

Source: Sanders et al. (2023)

*in organic farming compared to conventional methods

Področja uporabe EU zakonodaje za ekološko kmetijstvo (Uredba EU 2018/848 + izvedbene uredbe)

- (a) živi ali nepredelani kmetijski proizvodi, vključno s semeni in drugim rastlinskim razmnoževalnim materialom;
 - (b) predelani kmetijski proizvodi, namenjeni za hrano;
 - (c) krma
- X** Priprava hrane v obratu javne prehrane, ni predmet te uredbe.
- ✓** nacionalna pravila ali, če teh pravil ni, zasebne standarde glede pridelave, označevanja in nadzora proizvodov iz dejavnosti priprave hrane v obratih javne prehrane.

Prijava v kontrolo ekološkega kmetovanja

Vsi ekološki pridelovalci oziroma predelovalci, ki želijo pridobiti finančno podporo iz ukrepa Ekološko kmetovanje, **morajo do konca vsakega koledarskega leta prijaviti oziroma obnoviti prijavo** v kontrolo ekološkega kmetovanja za naslednje leto, in sicer pri eni izmed pooblaščenih organizacij za kontrolo in certificiranje kmetijskih pridelkov ali živil. 5 - letna obveza izvajanja ukrepa.

SI – EKO – 001

SI – EKO – 002

SI – EKO – 003

SI – EKO – 004

Ukrepi na kmetiji:

Preventivni pomeni ukrepe, ki jih izvajalci dejavnosti na vseh stopnjah pridelave, priprave in distribucije sprejmejo za ohranjanje biotske raznovrstnosti in kakovosti tal, ukrepe za preprečevanje in zatiranje škodljivih organizmov in bolezni ter ukrepe, ki jih sprejmejo za preprečevanje negativnih vplivov na okolje ter zdravje živali in rastlin;

Previdnostni pomeni ukrepe, ki jih izvajalci dejavnosti sprejmejo na vseh stopnjah pridelave, priprave in distribucije, da se prepreči kontaminacija s proizvodi ali snovmi, ki niso odobrene za uporabo v ekološki pridelavi v skladu s to uredbo, ter da se prepreči mešanje ekoloških proizvodov z neekološkimi proizvodi;

Zakaj so nadzori pomembni?

Zaupanje potrošnikov v oznako „ekološko“.

Zagotavljanje enotnih standardov med državami članicami.

Preprečevanje goljufij in zlorab.

Uvoz iz tretjih držav: sistem mora zagotoviti, da tudi ti izdelki izpolnjujejo enake standarde.

Vrste in pogostnost nadzorov s strani certifikacijskih organov

Redne letne kontrole

na vsakem KMG – minimalno 1
krat v času vegetacije

(praviloma napovedane)

Dodatne kontrole

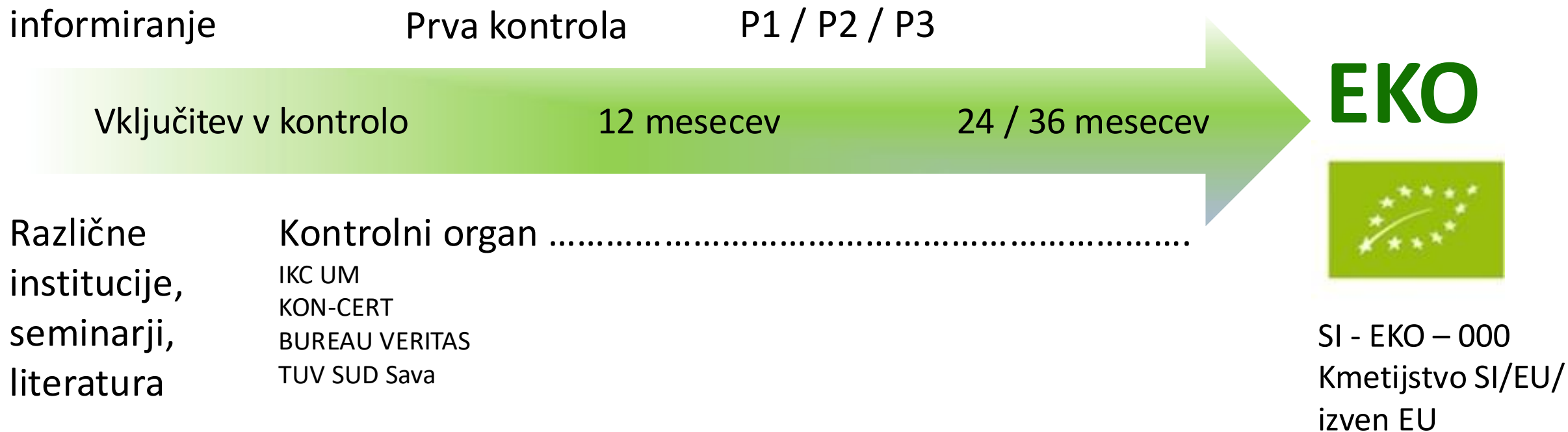
V obsegu 10 %
rednih kontrol,
praviloma
nenapovedane

Odvzem vzorcev na terenu

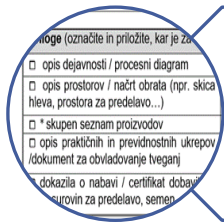
(zeleni deli rastlin,
krma, pridelki,...)

Minimalno 5 %

Koraki preusmeritve v ekološko pridelavo

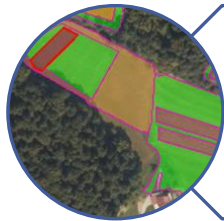
Določevanje statusov – površine začetek preusmeritev

Datum prijave KMG v kontrolo
ekološkega kmetijstva

TRAJANJE

**Enoletne kulture
24 mesecev
pred setvijo**

Datum novo pridobljenih površin

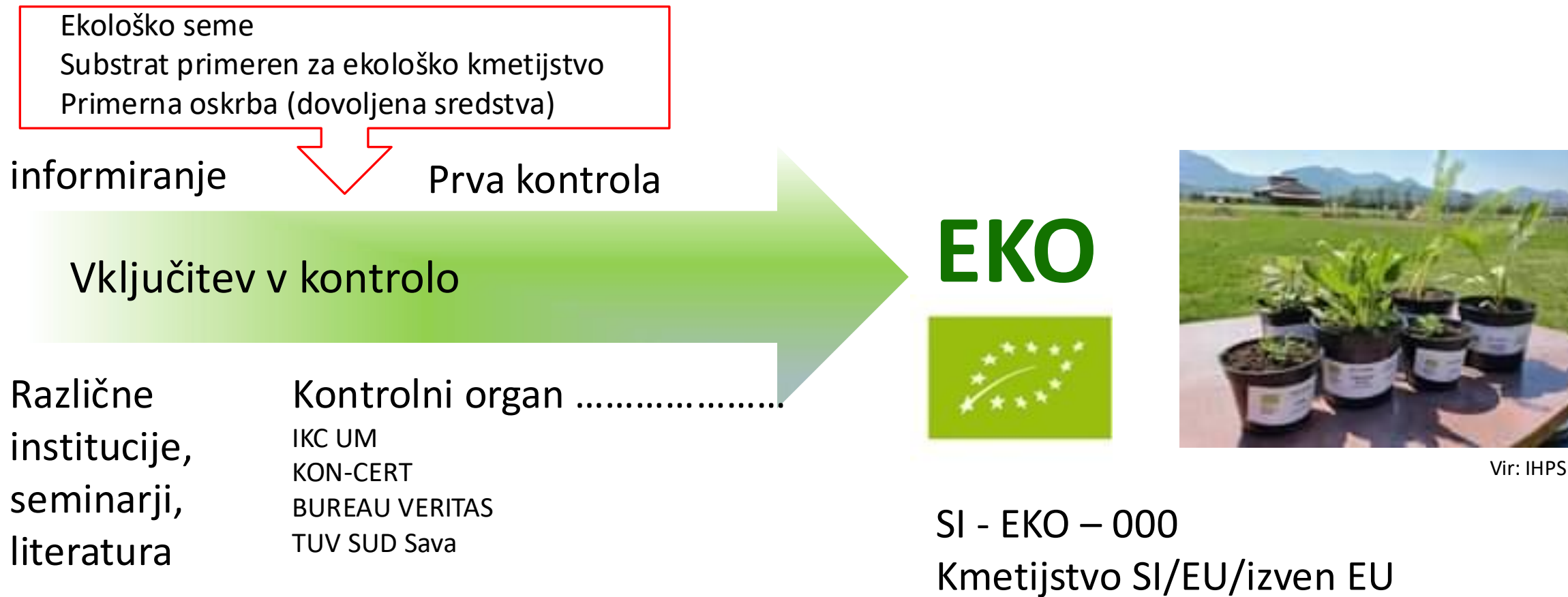
**Trajne kulture 36
mesecev
pred pravilom
pridelka**

Datum uporabe nedovoljenih
sredstev

**Možnost
skrajšanja /
podaljšanja
vloga na MKGP**

Koraki preusmeritve v ekološko pridelavo sadik

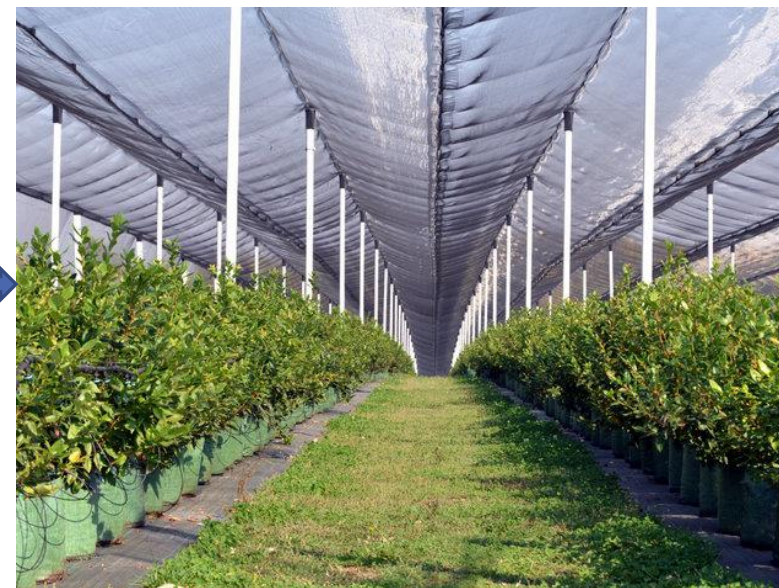

EKOLOŠKA PRIDELAVA RASTLIN

Ekološka pridelava rastlin temelji na hranjenju rastlin **primarno preko ekosistema tal**,

gojenje rastlin mora potekati na in v živi prsti, ki je v stiku s podtaljem in kamninsko podlago

- ✗ brez hidroponske pridelave
- ✗ gojenje rastlin v zabojnikih, vrečah ali gredah, kjer korenine niso v stiku z živo prstjo ni dovoljeno
- ✓ sadike, sejanci v posodah za nadaljnje presajanje

Ekološko seme in ekološki sadilni material

V primeru, da na trgu ni ekološke ponudbe je po predhodnem
odobrenju pristojnega organa možen dokup neekoloških
NETRETIRANIH semen

Možnosti vključevanja ekoloških živil v gastronomijo – Uredba 105/22

- Vsa živila ekološka (obrat se lahko sklicuje na eko pridelavo – npr. EKO/BIO RESTAVRACIJA ...)

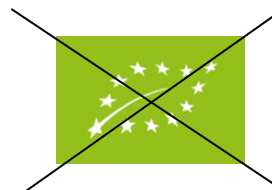
- Ekološki jedilnik (vse jedi, ki ga sestavljajo so ekološke)

SI – EKO – 002

- Ekološko živilo (jed)

- Ena ali več sestavin ekoloških – označene na jedilniku z zvezdico

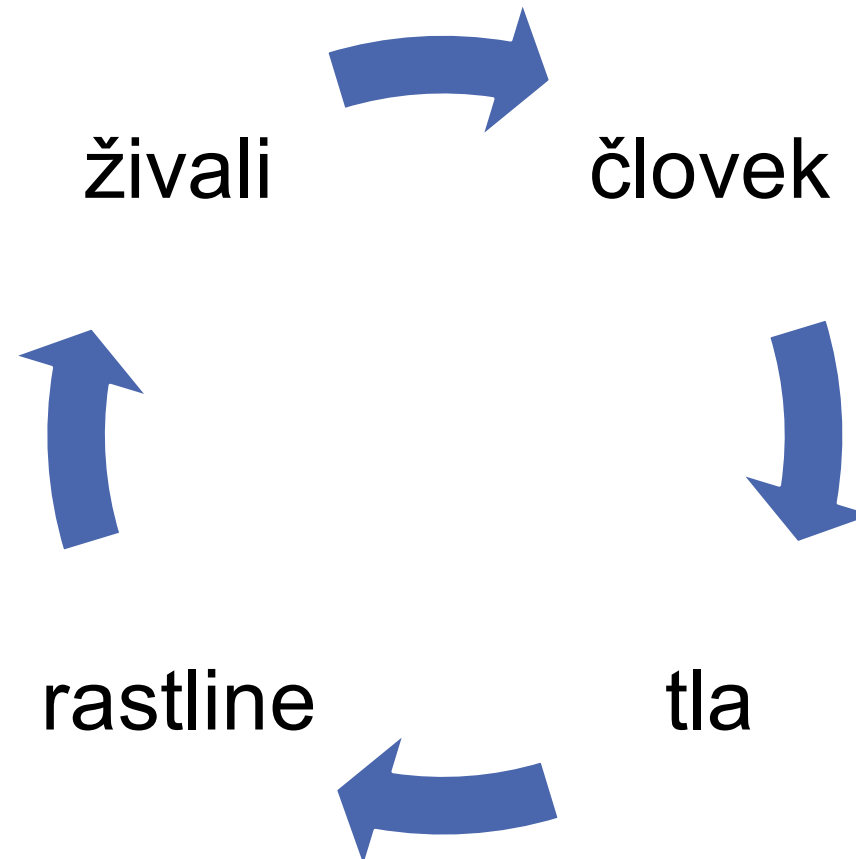

V Sloveniji je 14 certificiranih gastronomskih obratov (MKGP, 2022)

Foto: A. Gačnik

Ekološko kmetijstvo je primer krožnega gospodarstva

Gnojenje v ekološki pridelavi – indirektno!

Zahteve – priporočila	Prepoved
✓ ohranjanje in dvig rodovitnosti tal	X uporabe lahkotopnih mineralnih gnojil
✓ vzpostavitev dobrega kolobarja	X uporabe mineralnih dušikovih gnojil
✓ setev rastlin za zeleno gnojenje	X hidroponske (breztalne) pridelave rastlin
✓ uporaba uležanega hlevskega gnoja	X uporabiti nad 170 kg/ha N z živinskimi gnojili
✓ skrb za živi svet v tleh	X uporabe blat in kompostov iz čistilnih naprav
✓ obdelava tal, ki ne slabša strukture	X dokupa živinskih gnojil iz industrijske reje

LOKACIJA

- tip tal (humus, pH)
- klima, vremenski vplivi

dodatna hranila

talni organizmi

KAKOVOSTEN
PRIDELEK

zaloga hranil v tleh

KOLOBAR KULTUR

- vrstenje
- zeleno gnojenje
- ostanki pridelkov

GNOJILA

- hlevski gnoj
- kompost
- trgovska gnojila

OBDELOVALNI UKREPI

- obdelava tal
- okopavanje

Optimalna situacija – npr. na BD kmetiji Černelič je dovolj živinskih gnojil, ki se kompostirajo (pokrito, dodani tudi BD preparati za kompost)

Za izboljšanje rodovitnosti tal je v ekološkem kmetijstvu dovoljena **uporaba biodinamičnih pripravkov**

Dokup gnojil izven ekološke kmetije?

Če s prej opisanimi ukrepi ne uspemo zagotoviti ustrezne prehranjenosti rastlin, se lahko **izjemoma** pri ekološki pridelavi uporabljajo v potrebnem obsegu izključno **gnojila in dodatki za izboljšanje tal iz Priloge 2 izvedbene uredbe 2021/1165** in je dostopna na <https://www.ikc-um.si/ikc-um/wp-content/uploads/2020/01/Izvedbena-Uredba-Komisije-EU-2019-2164.pdf>.

Ob nakupu za EK dovoljenih gnojil je potrebno:

- utemeljiti potrebo (analiza tal),
- preveriti primernost materiala za gnojenje,
- hraniti zapise,
- shraniti dokazila (dobavnica, račun, embalaža, deklaracija ...).

Problemi in vprašanja? Primeri:

Ali je izvor živalskega gnoja iz industrijske reje? Ni dovoljen – kmetu težko oceniti pri nakupu gnojil v trgovski mreži iz kokošjih iztrebkov uvoženih, peletiranih ... ali so peleti, ki so organsko gnojilo, iz industrijske reje ali ne.

Guano? Dovoljen, a je živalskega porekla in količino N upoštevamo pri izračunu maksimalne količine 170 kg/ha N.

Bioogljje? Dovoljeno, če les, uporabljen v pirolizi, predhodno ni bil kemično obdelan in nima preseženih vrednosti PAH! Dokazilo – analiza.

Kompost iz fermentiranih gospodinjskih odpadkov iz velikih kompostarn?
Dovoljeno, če ni preseženih mejnih vrednosti za težke kovine in druge potencialne kontaminante. Dokazilo – analiza – *ni nujno, da bo kompost 1. kak. razreda ustrezal za ekološko kmetijstvo.*

Primer iz prakse

Analiza komposta na težke kovine in mejne vrednosti glede na SI pravilnik in Eko uredbo 2021/1165 (priloga 2)

Parameter (v mg/kg s.s.)	Izmerjena vrednost	Mejne vrednosti za kompost		
		1. kakovostni razred	2. kakovostni razred	Ekološko kmet.
kadmij (<u>Cd</u>)	0,61	1,5	3	0,7
celotni krom (<u>Cr</u>)	38	100	250	70
baker (<u>Cu</u>)	80	100	500	70
živo srebro (<u>Hg</u>)	0,053	1	3	0,4
nikelj (<u>Ni</u>)	34	50	100	25
svinec (<u>Pb</u>)	41	120	200	45
cink (<u>Zn</u>)	190	400	1800	200

Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Ur. list RS, št. 99/2013, 56/2015 in 56/2018) ter mejnimi vrednostmi za ekološko kmetijstvo je v izvedbeni uredbi 2021/1165 (priloga 2)

Gnojila iz živalskih stranskih odpadkov

Visoka vsebnost N.

Del krožnega gospodarstva.

So v različnih oblikah (tekoča, trdna, tudi peletirana).

So iz proizvodov in stranskih proizvodov živalskega porekla kot so **krvna moka**, **moka iz parkljev**, **moka iz rogov**, **kostna moka**, **ribja moka**, **mesna moka**, **moka iz perja**, **volna**, **dlaka**, **krzno**, **mlečni proizvodi** in **hidrolizirane beljakovine živalskega porekla**, ki niso dovoljene za uporabo na užitnih delih rastlin in jih ne dovoljujejo tudi nekateri višji standardi združenj (npr. BioAustria in Biodar).

Na trgu je precej takih proizvodov v tekoči obliki – imajo visoko vsebnost N (7–12 %), kjer ponudniki običajno te omejitve ne navedejo – navedejo npr. le beljakovinski, aminokislinski dušik ...

**Prepovedano uporabiti na
užitnih delih rastlin!**

Delovanje N gnojil iz nekaterih živalskih in rastlinskih stranskih proizvodov glede na granulacijo (FiBL: Lichtenhahn, Berner in Berg, 1998)

Granulacija	Primer gnojila	Hitrost delovanja	Dolžina delovanja	Primerno za npr.
groba struktura	ostružki roževine (šrot)	počasi	16–24 tednov	paradižnik, kumare
srednja - zmleto	roževina v kosmičih, zdrob	srednje	10–16 tednov	paradižnik, kapusnice, zelena
drobna struktura	moka iz roževine, krvi, mesna moka, pogače iz oljnice kloščevca – Ricinus, vinaza – fermentirana melasa	hitro	5–12 tednov	solata, cvetača, sladki komarček

Gnojila iz rastlin in r. stranskih odpadkov

Okvirna vsebnost hranil (v %) v zrnju nekaterih stročnic in oljnic oz. njihovih stranskih produktih pri stiskanju semen

Rastlinski vir hranil	dušik	kalcij	fosfor	magnezij
soja – zrnje	5,76	0,22	0,70	0,31
grah - zrnje	3,71	0,09	0,41	0,14
bob – zrnje	4,19	0,15	0,41	0,16
sladka lupina – zrnje	2,08	0,21	0,42	0,24
buče – pogače	9,60	0,21	0,50	0,82
oljna ogrščica – pogače	5,41	0,57	0,90	
sončnice – pogače	5,12	0,30	0,90	0,23
soja – pogače	6,40	0,27	0,63	0,25
lan – pogače	3,38	0,37	0,76	0,48

Primer: 300 kg/ha bučnih pogač = 100 kg/ha KAN (= skoraj 30 kgN/ha)

Lucerna

Odlična v kolobarju – vnos N prek bakterij na koreninah – po 3–4 letni rabi zaorano lahko pomeni okoli 300 kg N/ha za naslednje posevke v kolobarju.

Seno lucerne za zastirko – odlična organska masa z ožjim C/N, hrana za deževnike in druge organizme.

Peleti iz lucerne – običajno kot krma za živali z okoli 16 % beljakovin – **alternativa rastlinsko N gnojilo z 2,5–3 % N** in drugimi minerali ter organsko snovjo.

Volna – naravna ali peletirana kot gnojilo s počasnim sproščanjem N

Okvirne značilnosti:

10–12 % N

0,3 % P₂O₅

6 % K₂O

2 % S

85 % organska snov

pH 8–10

- Primerno za rastline z daljšo rastno dobo – zlasti zelenjadnice npr. za papriko, jajčevce, paradižnik, kapusnice – plitva zadelava peletov v tla.

- Potencialni stranski učinki volne:

- vonj odganja voluharja,
- proti polžem,
- vpije za 3,5-krat svoje mase vode.

<https://www.dlr.rlp.de/Internet/global/themen.nsf/ALL/8441A4783A83E0ABC1258218002FCC6E?OpenDocument>

Uporaba izboljševalcev tal iz dokupa

Na trgu je veliko ponudbe sredstev za izboljšavo tal – na podlagi mineralov, rastlinskega porekla in tudi mikrobioloških. Nekateri so lahko tudi dodatki za boljše kompostiranje oz. dvig kakovosti komposta. Nekaj primerov:

mineralnega izvora – kamnine (zeoliti, bentonit, dolomitni apnenec, apnenec morskih alg, morska sol, fino mleti kremen, kamninska moka ...) ali tudi **organskega** (morski sedimenti);

bioogljje – priporočamo kot dodatek v kompost in potem na njivo;

lesni pepel (visok pH);

huminske kisline;

izvlečki rastlin – npr. semen plevela kokalj (*Agrostema glitago*), preslica ...;

efektivni mikroorganizmi (EM) *Pseudomonas*, *Bacillus*, *Trichoderma*, *Phytium* ...

Druga gnojila – sredstva za nego in krepitev rastlin, biostimulatorji ...(?)

Pripravki iz **alg** (pozornost glede načina predelave – preveriti primernost za ekološko kmetovanje, ker so prepovedani kemični postopki).

Biodinamični preparati.

Melasa – vinaza (stranski produkt predelave sladkorne pese, vsebuje lahko različne količine, od 3–4 % do 7–9 % dušika in kalija od 2 % do 6–9 % ter tudi nekaj fosforja 0,5 % in drugih mikrohranil).

Na kmetiji narejena **foliarna** gnojila iz rastlin (kopriva, gabez ...).

Kompostni pripravki, čaji.

Huminske kisline.

Komercialna folirana gnojila iz trgovine – pozornost pri utemeljevanju potrebe.

Foliarna gnojila z mikroelementi – ali so v resnici potrebna na ekološki kmetiji?

Presoja primernosti materialov za ekološko kmetijstvo

Napis eko ali bio na nekem gnojilu še ne pomeni, da je v resnici primerno za uporabo v certificirani ekološki pridelavi.

Potrebna je presoja primernosti in uvrstitev na listo dovoljenih materialov/inputov – različne države imajo to različno organizirano.

INPUTI – sredstva / repromateriali / zunanje surovine

2018/848 - Člen 5

Splošna načela

(g) omejevanje uporabe zunanjih surovin;

omejene na:

- (i) surovine iz ekološke pridelave ekološkega kmetijstva;
- (ii) naravne ali naravno pridobljene snovi;
- (iii) slabo topna mineralna gnojila;

Merila za odobritev proizvodov

Drugi proizvodi so dovoljeni le, če: ekološki proizvodi niso na voljo v zadostnih količinah, niso dovolj kakovostni, ali **ni ustreznih alternativ**.

Proizvodi morajo biti **ključni za trajnostno pridelavo** in njihovo predvideno uporabo.

Sprejemljivi so proizvodi **rastlinskega, živalskega, mikrobiološkega ali mineralnega izvora**, ter iz **alg**.

Člen 24

Odobritev proizvodov in snovi, ki se uporabljajo v ekološki **pridelavi, predelavi**

- (a) kot aktivne snovi za uporabo v **fitofarmacevtskih sredstvih**;
- (b) kot **gnojila, sredstva za izboljšavo tal in hranilne snovi**;
- (c) kot **neekološka posamična krmila** iz rastlin, alg, živali ali kvasa ali kot posamična krmila mikrobiološkega ali rudninskega izvora;
- (d) kot **krmne dodatke in pomožna tehnološka sredstva**;
- (e) kot sredstva za čiščenje **in razkuževanje** ribnikov, kletk, bazenov, kanalov, zgradb ali obratov za vzrejo živali;
- (f) kot sredstva za čiščenje in razkuževanje v **zgradbah in obratih**, ki se uporabljajo za pridelavo rastlin, vključno s skladiščenjem na kmetijskem gospodarstvu;
- (g) kot proizvode za čiščenje in razkuževanje v skladiščih in **predelovalnih obratih ...**

Rodovitnost tal

Gnojenje (Priloga 2 uredbe 2021/1165)

KOLOBAR! Večleten, obvezne stročnice

Šota – raba **omejena** na vrtnarstvo (zelenjadarstvo, gojenje cvetja in drevja, drevesnice)

Gnojenje - živinska gnojila (**ne iz industrijskega kmetijstva**), do 170 kg N/Ha/leto

Hidrolizirane živalske beljakovine – se ne uporabljajo na užitnih delih rastlin

Les (sekanci, moka, lubje, pepel) – ki ni bil kemično tretiran

Stranski proizvodi in proizvodi rastlinskega izvora (bučne pogače, tropine NE...)

Factory farming – v SLO: industrijska reja živali = reja, ki potrebuje okoljevarstveno soglasje, raba teh gnojil NI DOVOLJENA

Skupina strokovnjakov je po naročilu EK (EGTOP) v 2025 ponovno ocenila uporabo gnojil živalskega izvora v ekološkem kmetijstvu in izpostavila, da **izraz *factory farming*** (industrijska reja), ki se trenutno uporablja kot merilo za prepoved določenih gnojil, **ni primeren, saj nima enotne definicije** in otežuje nadzor.

Predlagajo uvedbo sistema jasnih meril, ki temeljijo na

- izvoru gnojila:

- ***Ekološka reja*** - dovoljena vsa gnojila živalskega izvora do 170 kg /ha/leto
- ***Konvencionalna reja*** - predelani materiali, kot so kompostirani gnoj, digestat, pepel ali moka, dovoljeni do 170 kg N/ha/leto; neposredno uporabljeni, nepredelani materiali, kot sta gnojevka ali sveži gnoj, so omejeni na 125 kg N/ha/leto.
- ***Sporna reja*** (krznarstvo, sistemi s kletkami za perutnino ali boksi za prašiče) = **POPOLNA PREPOVED**

- stopnji njegove predelave:

- surovo,
- kompostirano,
- predelano v digestat (bioplinarne) ali predelano v moko ali pepel.

Varstvo rastlin (Priloga 1 uredbe 2021/1165)

1. Osnovne snovi v ekološki pridelavi

Nekatere osnovne snovi se smejo uporabljati za varstvo rastlin pred škodljivci in boleznimi tudi v ekološki pridelavi, vendar ne pred pleveli. V ekološki pridelavi se lahko uporablja samo tiste osnovne snovi, ki so navedene v [prvi točki Priloge 1 Izvedbene Uredbe Komisije \(EU\) 2021/1165 z dne 15. julija 2021 o odobritvi nekaterih proizvodov in snovi za uporabo v ekološki pridelavi in pripravi seznamov teh proizvodov in snovi.](#)

<https://www.gov.si teme/osnovne-snovi-za-varstvo-rastlin/>

2. Aktivne snovi z majhnim tveganjem

3. Mikroorganizmi

4. Aktivne snovi, ki niso vključene v nobeno kategorijo

Seznam in navodila za uporabo osnovnih snovi

- [Čebulno olje](#) (docx, 35 KB)
- [Čebulice in listi Allium fistulosum- obdelani](#) (docx, 31 KB)
- [Diamonijev fosfat](#) (docx, 54 KB)
- [Ekstrakt iz grozdnih pesk](#) (docx, 32 KB)
- [Fruktoza](#) (docx, 43 KB)
- [Gorčična semena v prahu](#) (docx, 22 KB)
- [HITOSAN](#) (docx, 33 KB)
- [Hitosan hidroklorid](#) (docx, 28 KB)
- [Hperoksid](#) (docx, 20 KB)
- [Izvleček čebule Allium cepa L.](#) (docx, 41 KB)
- [Kalcijev Hidroksid](#) (docx, 19 KB)
- [Kis2024](#) (docx, 29 KB)
- [Kopriva](#) (docx, 52 KB)
- [Kravje mleko](#) (docx, 39 KB)
- [L-cistein](#) (docx, 43 KB)
- [Lecitin](#) (docx, 30 KB)
- [Lubje vrbe](#) (docx, 19 KB)
- [magnezijevhidroksid](#) (docx, 28 KB)
- [Natrijev hidrogen karbonat \(Soda\)](#) (docx, 35 KB)
- [Natrijev klorid](#) (docx, 50 KB)
- [Njivska preslica](#) (docx, 32 KB)
- [Oglje z glino](#) (docx, 38 KB)
- [Pivo](#) (docx, 20 KB)
- [Saharoza](#) (docx, 33 KB)
- [Sirotka](#) (docx, 42 KB)
- [Smukec](#) (docx, 21 KB)
- [Sončnično olje](#) (docx, 37 KB)
- [Sušeni peleti navadne turške detelje](#) (docx, 41 KB)

Lubje vrbe (*Salix* spp. cortex)

Odobrena je kot osnovna snov z IZVEDBENO UREDBO KOMISIJE (EU) 2015/1107 z dne 8. julija 2015 o odobritvi osnovne snovi *Salix* spp cortex v skladu z Uredbo (ES) 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet ter o spremembi Priloge k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 540/2011

V Poročilu o pregledu Komisije so navedene lastnosti in uporaba: Review report for the basic substance *Salix* spp cortex, SANCO/12173/2014– rev. 4, 29 May 2015

Identiteta in biološke lastnosti

Identiteta in biološke lastnosti	OPIS
Splošno ime (ISO)	Nerelevantno
Kemijsko ime (IUPAC)	Nerelevantno
Kemijsko ime (CA)	Nerelevantno
Botanično ime	<i>Salix</i> L.
Deli, ki se uporabljajo	Lubje
CAS številka	Nerelevantno
CIPAC in EEC številka	Nerelevantno
FAO specifikacija	Nerelevantno
Cistoča	Glej Evropsko farmakopejo
Molekulska formula	Nerelevantno
Molekulska masa in strukturna formula	Nerelevantno
Način uporabe	Ekstrakt lubja vrbe v vodi (water infusion) se uporablja za škropljenje rastlin. Ne škropiti v vročem vremenu.
Priloga pripravka za uporabo	30 L čiste vode ali deževnice segrejemo v kotlu iz nerjavečega jekla s pokrovom. Pri 80°C vložimo in namakamo 2 uri 200 g lubja vrbe. Nato ohladimo, prefiltriramo skozi sito iz nerjavečega jekla, uravnamo pH tekočine na 6,2 in trikrat razredčimo z vodo (dodamo 60 l vode). Tako dobimo 90 l pripravka, ki se uporablja za škropljenje rastlin. Teoretična koncentracija vrbinnega lubja je 6,67 g/L vode. V trikrat razredčenem pripravku pa 2,22 g/L vode. (Za 450 l pripravka: 150 L vode segrejemo, 1 kg lubja 2 uri namakamo na 80°C, ohladimo, prefiltriramo, razredčimo trikrat

Identiteta in biološke lastnosti	OPIS
	(dodamo 300 L vode)). Pripravek je treba porabiti najkasneje v 24 urah, da se prepreči morebitna mikrobiološka kontaminacija, do katere lahko pride med skladiščenjem pripravka. Uporabiti je treba čisto izvirske vode ali deževnico pH 6,2.
Vrsta pripravka	Fungicid

Uporaba homogenega pripravka z ekstraktom lubja vrbe v vodi:

Sadno drevje, breskve (*Prunus persica*)

Proti povzročiteljem	Glive, ki napadajo listje, kot je breskova kodravost (<i>Taphrina deformans</i>)
Način uporabe	Foliarna uporaba – škropljenje rastlin.
Fenofaze	od razvoja prvih listov (BCH10) do odprtih čašnih listov (BBCH57). Spomladi
Najnižje – najvišje število škropljenj	2 – 6
Najmanjši razmik med škropljenji	7 dni
Koncentracija lubja v 1 L vode	2,22 g/L
Koncentracija lubja v hektolitru vode	222,22 g/hl
Najnižja – najvišja uporaba pripravka na ha pri enem škropljenju	500 - 1000 L/ha
Najnižja - najvišja uporaba lubja na hektar pri enem škropljenju	1111,11 – 2222,22 g/ha
Najnižja - najvišja skupna uporaba lubja na hektar pri vseh škropljenjih	2,22 – 13,33 kg/ha
Karenca	/
Opomba	Ne uporablja se v času visokih temperatur zraka. Uporablja se v deževnem obdobju.

Jablane (*Malus pumila*, *Malus domestica*)

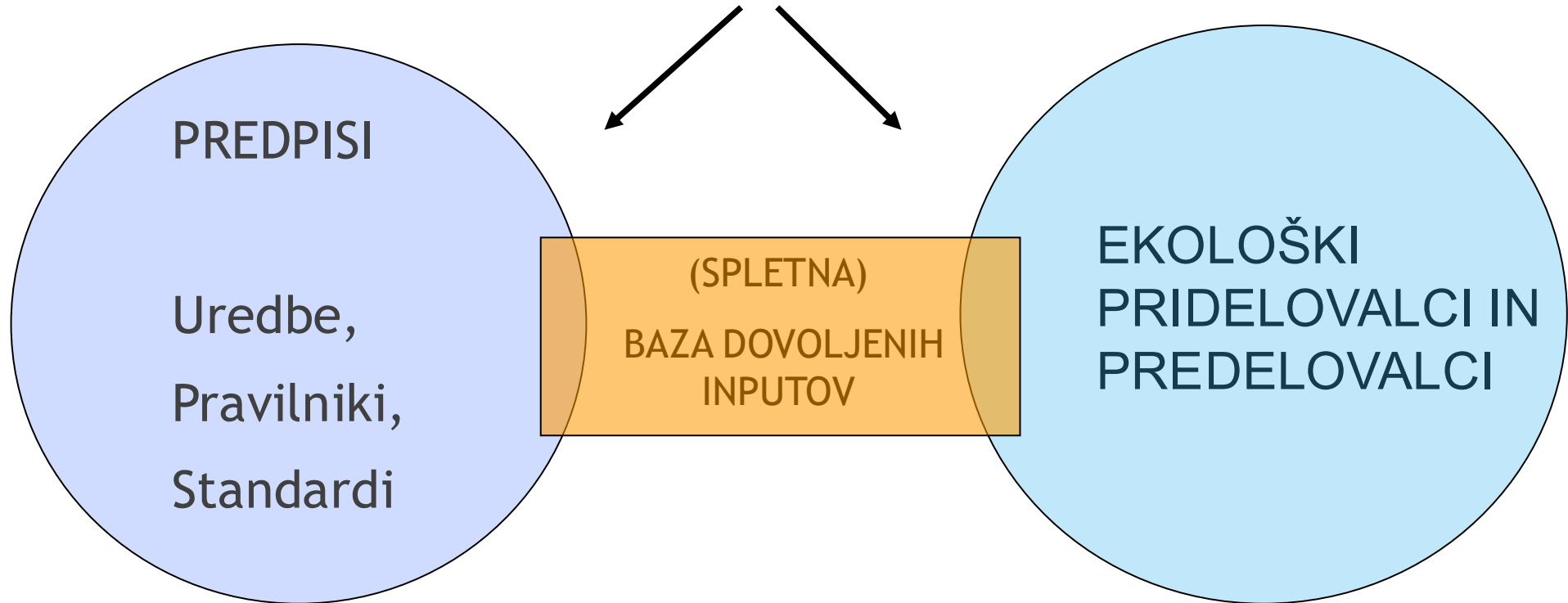
Proti povzročiteljem	Glive, ki napadajo listje, kot je jablanov škrlup (<i>Venturia inaequalis</i>) ali jablanova pepelovka (<i>Podosphaera leucotricha</i>)
Način uporabe	Foliarna uporaba – škropljenje rastlin.
Fenofaze	od odpiranja brstov (BCH53) do venenja cvetov (BBCH67). Spomladi
Najnižje – najvišje število škropljenj	2 – 6
Najmanjši razmik med škropljenji	7 dni
Koncentracija lubja v 1 L vode	2,22 g/L
Koncentracija lubja na hektoliter vode	222,22 g/hl
Najnižja – najvišja uporaba pripravka na ha pri enem škropljenju	500 - 1000 L/ha
Najnižja - najvišja uporaba lubja na hektar pri enem škropljenju	1111,11 – 2222,22 g/ha
Najnižja - najvišja skupna uporaba lubja na hektar pri vseh škropljenjih	2,22 – 13,33 kg/ha
Karenca	/
Opomba	Ne uporablja se v času visokih temperatur zraka. Uporablja se v deževnem obdobju.

Vinska trta (*Vitis vinifera*)

Proti povzročiteljem	Pepelaste plesni: Peronospora vinske trte (<i>Plasmopara viticola</i>), Oidij vinske trte (<i>Erysiphe necator</i> / <i>Uncinula necator</i>)
Način uporabe	Foliarna uporaba – škropljenje trt.
Fenofaze	od razvoja listov (BCH10) do razvitih socvetij (BBCH57). Spomladi do poletja
Najnižje – najvišje število škropljenj	2 – 6
Najmanjši razmik med škropljenji	7 dni

Proti povzročiteljem	Pepelaste plesni: Peronospora vinske trte (<i>Plasmopara viticola</i>), Oidij vinske trte (<i>Erysiphe necator</i> / <i>Uncinula necator</i>)
Koncentracija lubja v 1 L vode	2,22 g/L
Koncentracija lubja na hektoliter vode	222,22 g/hl
Najnižja – najvišja uporaba pripravka na ha	100 - 300 L/ha
Najnižja - najvišja uporaba lubja na hektar pri enem škropljenju	222,2 - 666.67 g/ha
Najnižja - najvišja skupna uporaba lubja na hektar pri vseh škropljenjih	0,44 – 4 kg/ha
Karenca	/
Opomba	Ne uporablja se v času visokih temperatur zraka. Uporablja se v deževnem obdobju.

Ekološko kmetijstvo

Glavni mejniki razvoja baze dovoljenih inputov

I. 1999 - prvi sezname dovoljenih sredstev

“Seznam dovoljenih sredstev za varstvo rastlin za ekološke kmetije 1999”

(dodatek ABG in FIBL)

I. 2000 – Katalog dovoljenih krmil

I. 2001 – prva tiskana publikacija (Bavec M. in sod.)

I. 2009 – zadnja izdaja tiskane publikacije,

Inštitut za ekološko kmetijstvo pri FKBV, M. Bavec s sod.

I. 2011 – ponatis + dodatek

Po I. 2009 izdaja **potrdil** na podlagi individualnih presoj in objava na spletu FKBV

2022 – 2025 **CRP „Inputi v ekološkem kmetijstvu“** – FKBV, KIS in KGZS-Zavod Maribor 1.10.2022 – 30.9.2025

Uporabniki baze

Pridelovalci / predelovalci

Ponudniki repromaterialov

Kontrolorji ekološkega kmetijstva

Kmetijski svetovalci

Študenti (od leta 2005 dalje), še posebej smer
Ekološko kmetijstvo

Dijaki srednjih kmetijskih in živilskih šol

Ljubiteljski pridelovalci

Aktivnosti CRP „Inputi v ekološkem kmetijstvu“:

- analiza stanja pri nas in v nekaterih izbranih državah
- novosti v zakonodaji
- anketa o uporabi inputov med ekološkimi KMG
- dodatna anketa o uporabi med ekološkimi vinogradniki
- analiza stanja/ponudbe na trgu
- testna presoja inputov
- Predlog sistema izvajanja presoj
- vzpostavitev e-prijave materialov za presojo
- vzpostavitev e-brskalnika za uporabnike

Zahvala vsem
KMG, ki ste
izpolnili anketo!

Anketa v okviru CRP Inputi v EK

V anketiranju preko spletne aplikacije 1ka sodelovalo **148 ekoloških kmetij**.

Povprečna velikost kmetije je znašala **13 ha**, od tega je bilo 116 kmetij v celoti vključenih v ekološko kontrolo in 32 delno.

Večina anketiranih ekoloških kmetij (73,6 %) ne izvaja dodatnih standardov ali posebnih usmeritev, medtem ko 26,4 % kmetij vključuje dodatne trajnostne pristope, najpogosteje v obliki biodinamičnega kmetovanja (18,2 %), sledita miroljubno kmetijstvo (4,7 %) in permakultura (3,4 %).

Med 27 kmetijami, ki sledijo biodinamičnim načelom je 15 kmetij certificiranih pod blagovno znamko Demeter.

Med 148 anketiranimi ekološkimi kmetijami jih 92 (**62,2 %**) **redi živali**. Rezultati kažejo, da je živinoreja prisotna na dveh tretjinah ekoloških kmetij, kar potrjuje njen pomemben prispevek k zaprtim snovnim krogom in trajnostnemu upravljanju kmetijskih površin.

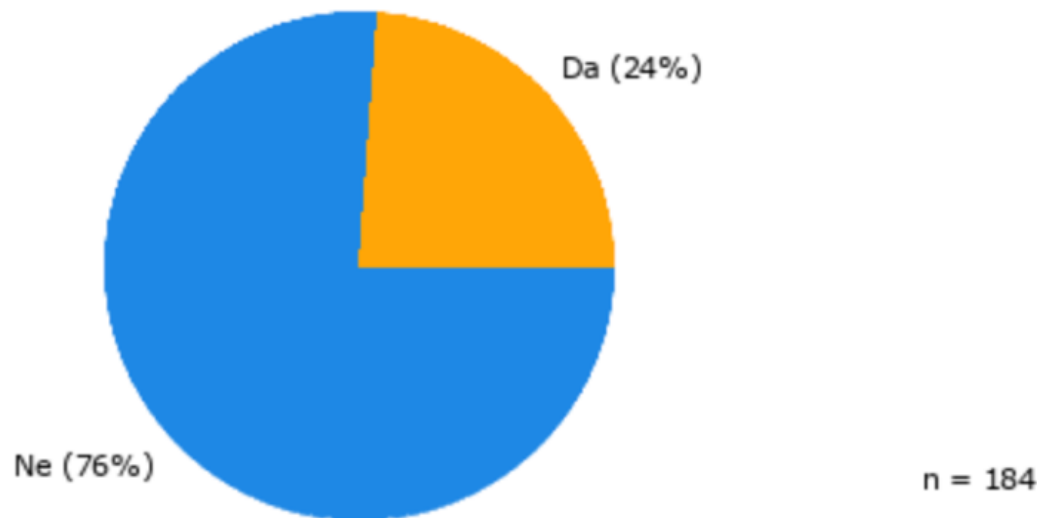
Povprečno število glav velike živine (GVŽ) na teh kmetijah znaša **13,9 GVŽ/kmetijo** in samo jih 27 (18,2 %) živinska gnojila tudi dokupuje.

Analize stanja – dokup gnojil

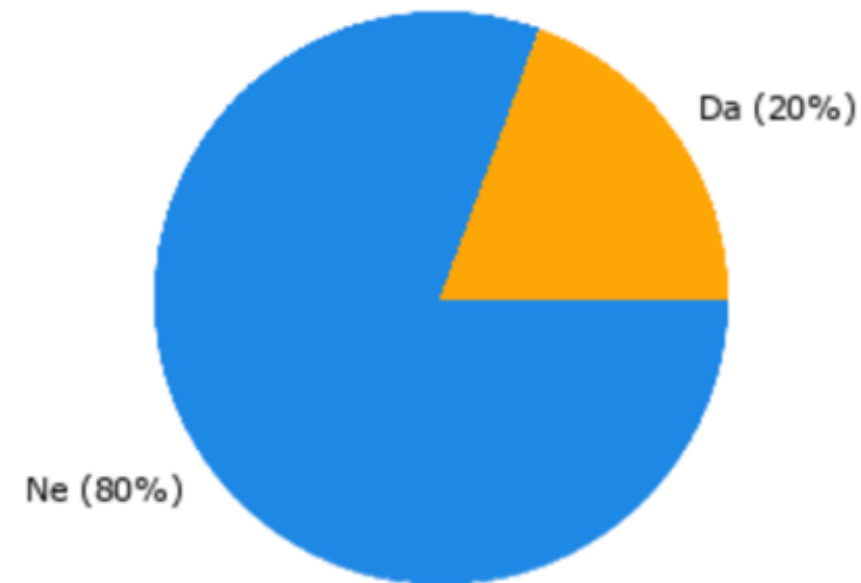
19 % kmetij dokupuje živinska gnojila (942 t letno)

Povprečno 28,5 t/kmetijo

24 % dokupuje komercialna gnojila

Graf 2: Ali dokupuje komercialna gnojila in izboljševalce tal 12.3.2024

Graf 3: Dokup živinskih gnojil na KMG jih do 12.3.2024

Analize stanja — varstvo in nega rastlin

36 % uporablja sredstva za varstvo rastlin

Najpogostejše domača sredstva (kopriva, pepel, sirotka ...)

15 kmetij uporablja foliarna gnojila

Feromonske vabe: 19 kmetij (3.881 kosov)

Lepljive plošče: 17 kmetij

Biostimulatorji: 26 % kmetij

Analize stanja — semenski material

66 % kmetij kupuje semenski material

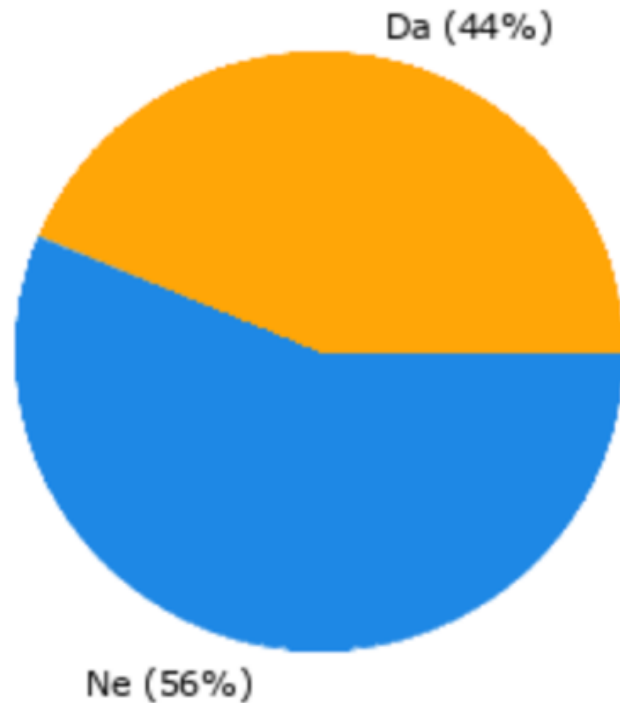
Najpogostejše: krompir, žita, koruza, soja, ajda

Travno-deteljne mešanice, lucerna, sudanska trava

Sadike: oljne buče, zelenjava, jagode, sadno drevje, vinska trta, hmelj

Analize stanja — dokup krme

Graf 4: Dokup krme za živali na kmetijah do 12.3.2024

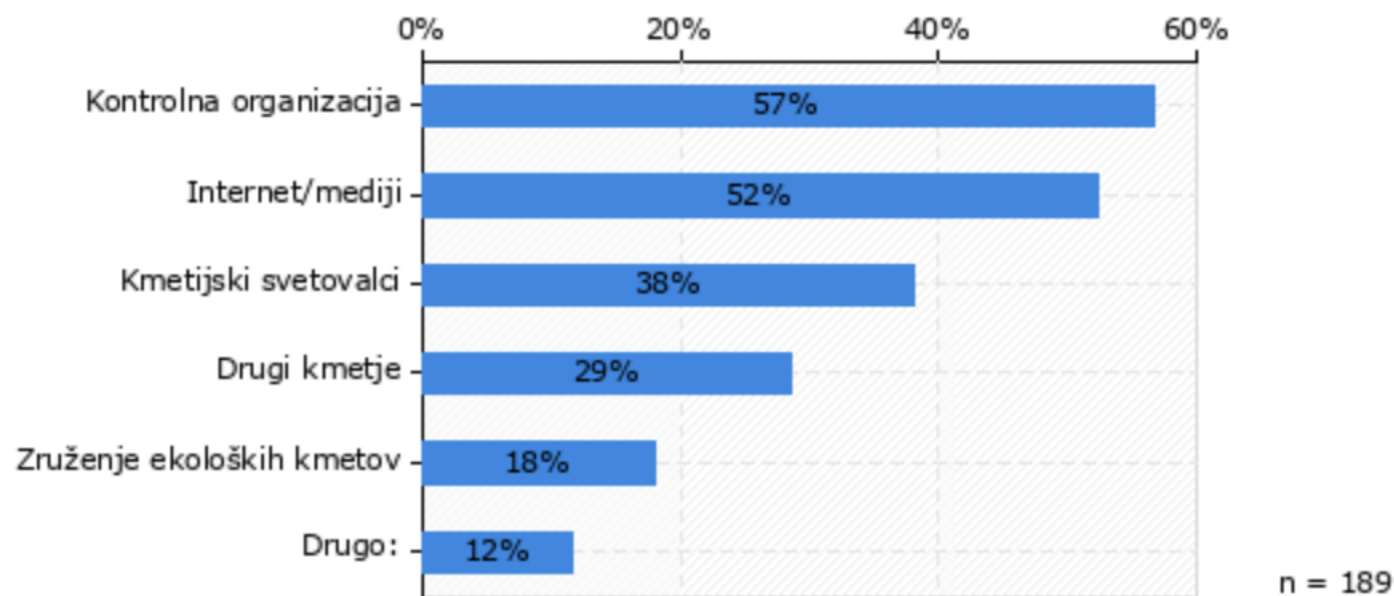
- Koruza
- Alpen korn lege
- Ječmen
- Pšenica in seno

n = 103

Analize stanja glede uporabe inputov pri izvajalcih ekološkega kmetijstva v Sloveniji

Kje pridelovalci pridobijo največ informacij o razpoložljivih sredstvih, dovoljenih v ekološkem kmetijstvu?

Graf 1: Vir informacij o dovoljenih inputih za uporabo v ekološkem kmetijstvu do 12.3.2024

KGZS – MB je pripravil pregled
stanja ekoloških repro materialov
(do 01. 03. 2024)

Gnojila: 129 proizvodov

Sredstva za krepitev rastlin: 111

Dodatki pri gnojevki/kompostih: 7

Sredstva za izboljšanje kakovosti tal: 28

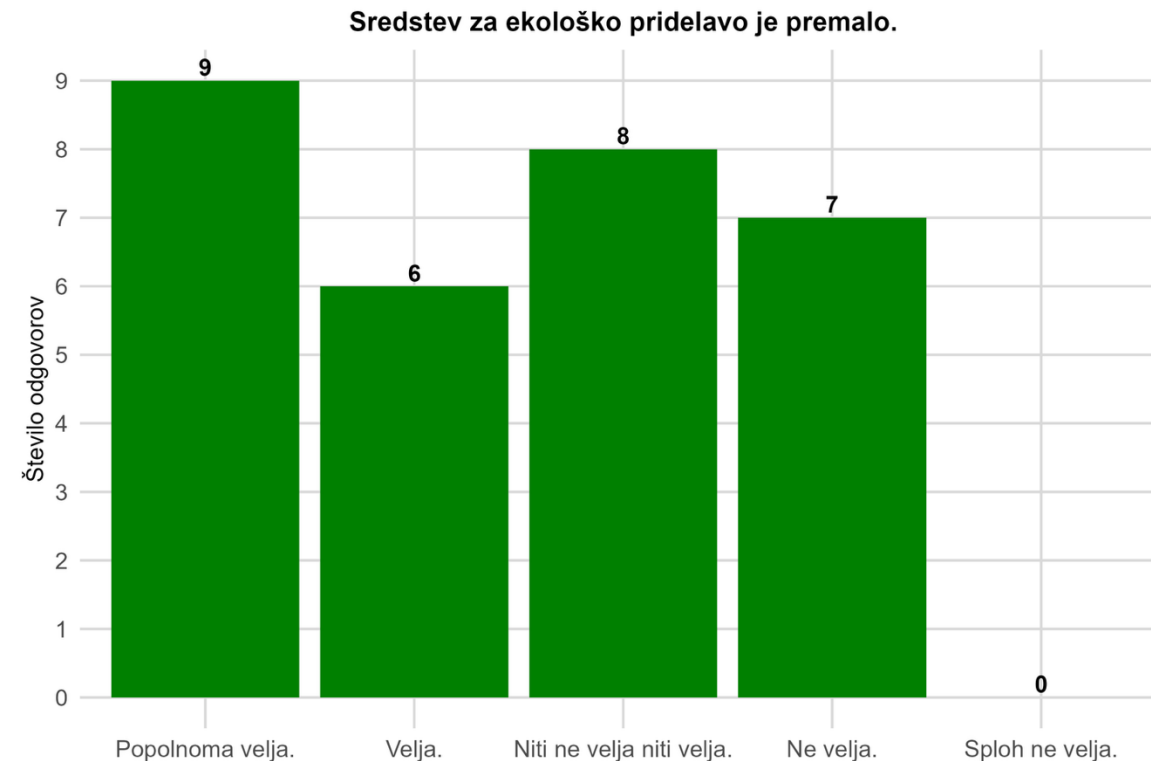
**Komercialni substrati za ekološko
pridelavo:** 24

Mikrobiološki preparati: 19

Ekološka krmila in krmni dodatki: 40

Mnenja ekoloških vinogradnikov glede razpoložljivosti sredstev – anketa 2 v okviru CRP Inputi v EK

Stanje števila proizvodov na INPUT listah v Evropi

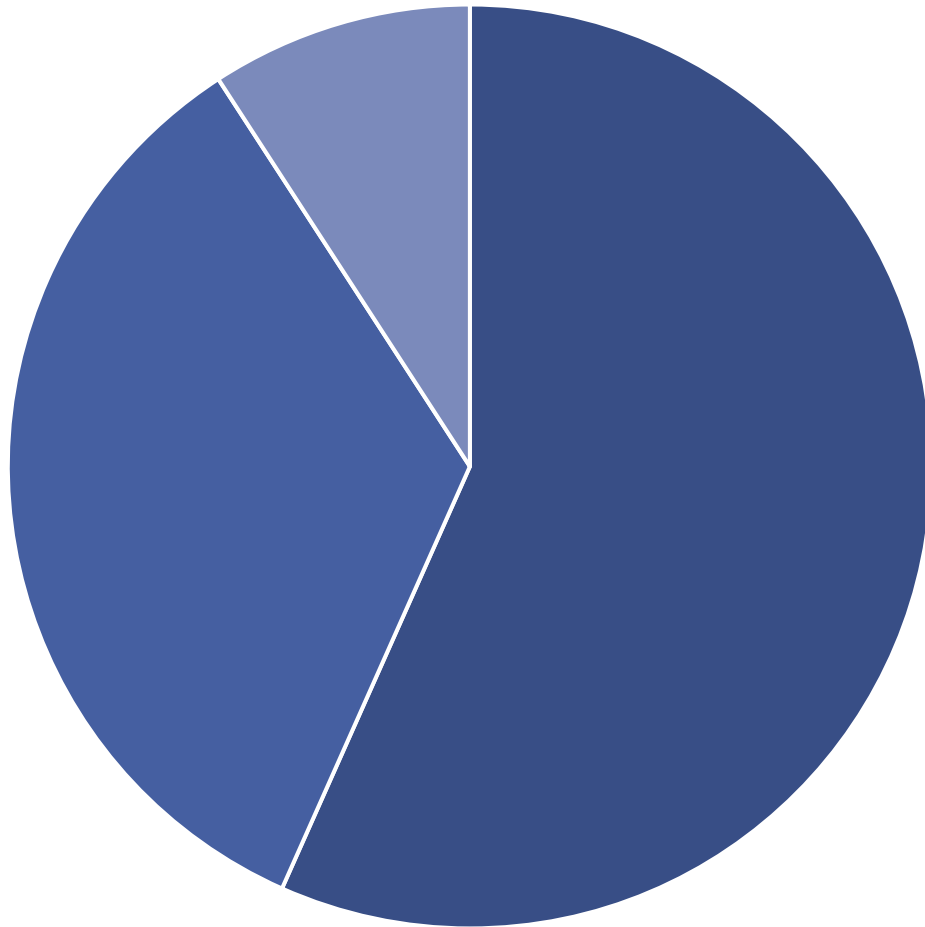
No of products on European input list (February 2023)	
CH	2665
NL	843
DE	3306
HR	43
AT	1439
ES	108
FR	21
IT	76
SE	61

Tabela 1: Število proizvodov na tujih INPUT listah (Bavec in sod., 2023)

Testni vnosi inputov v novo aplikacijo in presoje inputov

(Aktualizirano: 23. 08. 2025)

Inputi

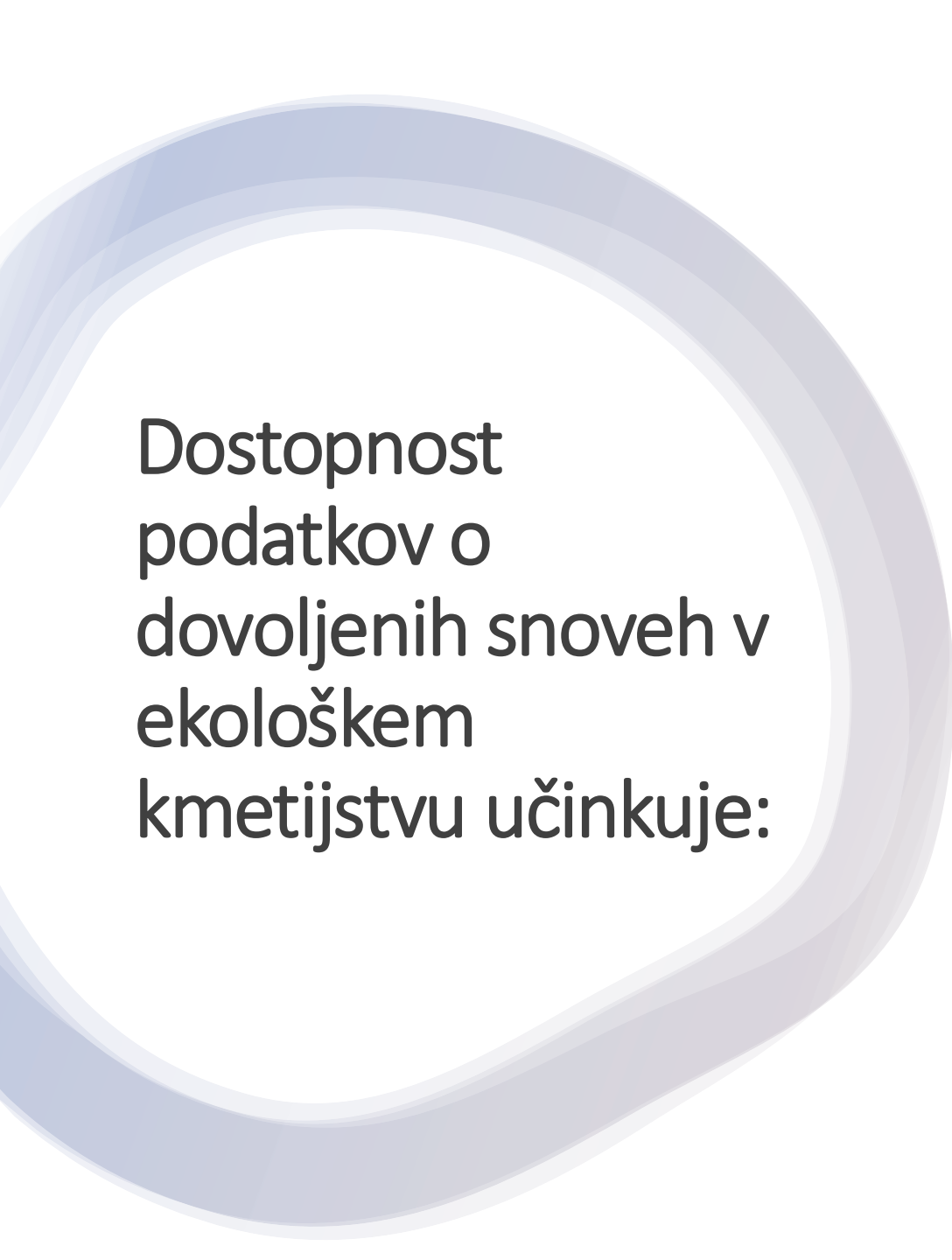
Trenutno število aktivnih uporabnikov: 45

Trenutno število vpisanih inputov: 120

Trenutno število potrjenih inputov: 68

Prikaz aplikacije za prikaz potrjenih inputov

<https://deveko.markoferme.eu/eko/inputi>

Dostopnost podatkov o dovoljenih snoveh v ekološkem kmetijstvu učinkuje:

- Pripomore zagotavljanju integritete ekološkega kmetijstva z uporabo preverjenih inputov.
- Olajša odločitev za preusmeritev e ekološko kmetijstvo novo zainteresiranim, ki bodo seznanjeni z dovoljenimi inputi.
- Zmanjša možnosti napak zaradi nenamerne uporabe inputov, ki so zavajajoče označeni.
- Olajša delo kmetijskim svetovalcem, kontrolorjem, osebju v trgovinah z repormaeriali,...
- Zmanjšanje prisotnosti neželenih snovi v živilih tudi pri vrtničkarjih, če le-ti uporabijo za EK dovoljene snovi
- Zmanjšanje negativnih vplivov pridelave na okolje

Koraki in kdaj lahko pričakujemo delujočo aplikacijo/brskalnik za prikaz potrjenih inputov?

KORAKI

1. Sprejetje novega Zakona o kmetijstvu, kjer je zapisano, da bo na voljo na spletu MKGP javno dostopna baza – seznam z inputi in da je vpis v to bazo prostovoljen za ponudnike.

(podobno je v zakonu napisano o bazi izdanih certifikatov, seznamu semenskega materiala,...)

2. Sprejetje odločitve o načinu izvajanja presoje in financiranju – več možnosti

- Financiranje na podlagi plačil ponudnikov
- Kombiniran sistem s sofinanciranjem iz javnih sredstev in primernim plačilom s strani ponudnikov
- Vzpostavitev večletne strokovne naloge po vzoru drugih strokovnih nalog pri MKGP
- (Priključitev sistemu v tujini)
- ?

3. Poziv izbrane institucije ponudnikom in izvedba presoj

KDAJ?

Predvidoma v letu 2026.